

uitate lectā vel opione **Tercio** pntūm r hoc qñ questio fit in nō. vt sum vias
 phs. sum? vrates philosphi. **Quarto** pnt fieri rñlio dimissis pnoibz p alta no-
 mina gētilia. vt si qrat **Lutas** es tu. pnt rñderi teutonie? gente **Coloniēsis** ci-
 uitate. **¶ Sciēdum** deniqz qd nras vias cūas nri casus singlans nūeri dif-
 ferūt a nras vias cūas acci casus plis numerū pmo significatiōe. qz inqntū
 sunt acci casus pnt stare vt fecerit possessionē cuiuslibet rei. vt vias multēs. ve-
 stras filias. Inqntū gētilia hñō faciūt **Secōdo** differūt accētū. qz inqntū sunt
 gētilia i fine acūtur. Inqntū acci casus in pncipio acūtur. qd etiā seruant
 poete. **Lut?** causa solet dari. qz fm **Palscia** nō oia gētilia siue noia. siue pnoia
 olim terminabant in as 2 in ate. 2 nunc p syncopā terminātur in as 2 reu-
 perāt illud in temporibz. qd a miserūt in syllabis. **¶ Qd** autē olim terminaban-
 tur in as. pnt per **Alexandz** qui dicit **Que** sunt palsa

¶ In init primum capitulū

Cam 2^m de he **¶ Capitulum secundum de heteroclitia**
feroclitia de
clmatione.

H Ec tibi signabis q̄ declinans variabis
¶ Istud est scēdum caplm in q̄ auroz docet de noibz heteroclitiz
 et heterogeneis **Hōmē** autē heteroclitū id dī qd alterne declinat
 heteroclitū em̄ grece latine ē alterne declinatū. **Ex** heteros 2 di-
 ton qd est declinatū. **Heteron** idē est qd alterz vel reliquū. 2 pmo cū gen?
 vñ heterogen? vel heterogeneus. i. alter? gñis. **¶ Sciēdum** pmo qd quattu-
 plicia sunt noia heteroclitia. qdā em̄ gñe 2 sunt heterogenea. vt **Caeli** **Que**
 dā declinatōe: vt vas vasis. qdā gñe 2 declinatōe q̄ sunt heteroclitia. 2 hete-
 rogena. vt **Epulū**. **Quedā** irregularitate declinatōis. vt **Iuppiter** **Iouis**.
Quedā significatiōe. vt **Ops**. **¶ Secōdo** scēdum p erroze fū giedo q̄ sepe fit i
 ordinatiōe hoz versū sequentiū qd hęc recta ē ordinatio p̄tēa h̄ ysculo **Pal-**
cua post **epulū** loca cœli **carbalius** ordo ē. cui? intellectu sic collige. **¶** **Primo** po-
 nun hęc q̄rtuoz noia **Palscia** **zizania** **balneū** **amigdalum**. **Deinde** eoz oppo-
 sita in declinando. scz **deliciū** **epulū** que dicunt cum p̄mis q̄rtuoz heteroclitia
 genē 2 declinatōe simul. **Tercio** hęc **duodecim** loc? locus **balteus** **tartarus**
sibulus **supar?** 2c. **Quarto** septē illis opposita **Et** cœlū **rastrz** **frenū** **da** **ustz** q̄
 cū dictis sunt heteroclitia gñetm̄. **Quito** ponunt hęc q̄rtuoz **Carbasus** **arbu-**
tus **atalis** **supeller** q̄ in singulari numero sunt generis fœi. 2 in plī generis
 neutri. vt latius infra patebit de singulis.

¶ De heteroclit
que et decli
natiōe siml.

Palscia sola datur. hz **palscia** plura dabūtur

Est **zizania** sunt **zizania** plura neqz

Balnea dic vel eas ea non prius hz eum das

Sic et **amigdola** dic la fructus usqz fit arbor

¶ **Hic** incipit ostēdere q̄ noia sunt heteroclitia 2 heterogenea. 2 dē q̄ nomia in
 textu posita scz **balnea** 2 **zizania** i singulari numero sunt gñis fœi 2 p̄mē decli-
 natiōis **In** plī vero gñis neutri 2 scōe declinatōis. **Et** nota qz **ziza** nia nomen
 in singulari numero est p̄mē declinatōis 2 fœi gñis. 2 in plī ḡ neutri 2 scōe dē

dinatōis. vt nō hec zizania oz vel he zizanie arū nō heteroclitū. **H**ist inue-
nit pascua. az. **D**einde h̄ nomē balneū in singulari numero ē sedē declinatōis
et neutri gñis z i pl̄ numero inq̄ntrū sit heteroclitū p̄me dedi. z feri ge. vt nō
hoc balneū balnei. **E**t pl̄ nō he balneē az vel in pl̄ ē illi? gñis z declinatōis
cui? in singulari. vt **E**t pl̄ nō hec balnes oz. **E**t sicut h̄ nomē balneum ita z
amygdalū declinat. vt nō hoc amygdalū amygdali. **E**terp̄ nō hec amygz
dola oz vel he amygdale az. **E**t circa h̄ nomē h̄it quidā text? (la fruct? iusqz
fir arbor) qd̄ nō adeo nccariū est vt fieri debeat. **N**otū em̄ est q̄ nomia q̄ sc̄at
fructū sub ym. significabit arbores illoz fructū sub vs. **S**ciēdum p̄mo
qd̄ a q̄busdā sub h̄ noie zizania p̄bēdunt hec quicqz **A**dria. ceraunia. coloca-
sia **C**hronyca **A**comenia **C**ristega. **D**e q̄b̄le gēdo fies certior. **D**e neome-
nia habet in **E**laia. **A**comenia festū z sabbata nō ferat. **D**e tristega i gene-
si **C**enacula z tristega facies i ea. **D**e h̄ noie chronica luce clar? ē. **D**icit em̄
vulgo vrb̄ in chroniciis. **S**ciēdū sc̄o q̄ qd̄ i sunt noia istis (pascua zizania)
silla in declinatōe. s̄ p̄ diuersis sc̄atis. vt sunt **R**hetorica **B**ramatica **D**iale-
ctica **P**hysica **T**opica **E**thica **A**nalectica z cetera ei? gñis q̄ in singulari sub
fero gñe sciētiis sc̄at. s̄ in pl̄ numero sub neutro gñe libroz ista z sciētiarū.
Sciēdum sc̄o p̄ vocabul. **P**ascua ē loc? fertilis. nō solū graminū. s̄ etiam
alioz. vt **I**n loco pascue ibi me collocauit. **E**t ponit qd̄ d̄zām inf̄ pascua et
pabulū dicētes. **P**abula da socijs. s̄ pascua nō nisi brutis. quam p̄nibulo ha-
beo. **P**abulū quippe nutrimentū ē equoz z alioz brutoz teutonice voeder.
In pabuloz ar? voederen of voeder x̄ gaderē. **I**n mḡr pabuli q̄ disponit cui?
uis pabulū fm̄ eqs suos. z peodē d̄z. **A**baris **I**re a noie pascua venit possessi
uū pascuus a um. vveydich. ad pascua p̄tines. **Z**izania oncrū vt. **E**t volūt
quidā hec idē significare zizania lolū gith. **E**ti trito diei p̄nerbio soler. nō pe-
rit lolū. **I**re qd̄ pascua h̄z pascue in pl̄ legit. **I**n p̄pheta. **E**t erūt pascue i locis
vberrimis. **B**alneū eyn bar. **T**herme az sunt loca q̄ a calētibz aqs aut ipso
sine aqs fornice igni calefactolauādi vs̄ibz deputata. teutonice heyre baden
naturalit vt in aquis. **I**tem amygdala d̄z a n̄ris nux lōga. **V**irgili? li. geoz
gicoz **L**ū se nux plurima siluis iduet i florē. expoit **S**eruius. i. lōga nux. teu-
tonice mandelen. **E**ti d̄z amygdalū amygdali. l. amygdola. lē. p̄ fructu. s̄
amygdal? arborē fr. **A**dria fuit teste **I**ustinoli. ex? greca vrb̄ sillyrico mari
p̄ria q̄ vt ait adriatico mari nomē inoidit **L**iuuus s̄o in q̄nto ab vrb̄e tuscoz
illā fuisse coloniā dixit. qz vtrūqz p̄tēpoz varietate fieri potuit. **E**t ab adria
adriā nomē gētile nō p̄rium. qd̄ cū aspiratiōe scribit. quin z adriēsis z adri-
atic? a rēz adriā? deducunt. **S**ane adriā p̄ mari ipso adriatico ponū nōnun-
q̄s annotam? z tunc q̄z est ḡsmasculini. vt **L**ucan? **S**onarionio vag? adria
ponto. **C**eraunia sunt altissimi mōses epi. sic qz dicti a crebris fulmibz. **N**ā
Ceraunus apud nos fulnē est. **E**t diuidūt **C**eraunia mare ioniū a mari
adriatico. a quibz ex ep̄iro sumit nauigatio italiā p̄sus. **E**t x̄ gili? li. eneidos
tercio. **P**rouehitur pelago vicina **C**eraunia iuxta **I**nde **I**teritaliam cur-
susqz breuissimus vndis. **D**e quibus ducanus libro quarto. **S**copulosa ces-
raunia naute. **S**umma timent. **E**tiam **C**eraunia. teutonice doner steys-
ne. **C**olocasia teste **P**linio **N**obilissima herba est in egypto. quā ameyamon
aliqui vocant spectabilis folijs et latissimis. etiam si ad arbores comparē-
tur que cum aqua in vasis sepe impleta grauissimam reddid potationem. p̄
ducitqz sabam in arenoso solo decoctam. que gratum etiaz ad nos traducta

sapozē reddidit. **U**ti eam esse putāt fabā ēgyptiā **C**hronica a nris. ppe dici
pnt tpalia. cum denuet a chronos qd est tēp⁹ qre annales latine traduci con
suevit. Et inde Chronosmos qd est tpalitas siue mora. vt dicit Hieronym⁹
in **O**lee qui etiā vti vocabulo synchroniz id est pēpōzaneī Cronos autē sine
aspiratiōe Saturnū pot⁹ fr̄t Neomenia a nris dī nouilunū Nam pponit ex
neos qd est nou⁹. z menia q̄ est mēstrua. h̄ est luna. a men d̄ mēsis dī deuata
eo qd singlō mēse a mlieribz defluat. vñ mēstruos⁹ **T**ristega vulgodr cloaca
Deliciū tibi fit mihi semp delitie sint

Hoc epulū comedis. epuleqz parātur amicis

Hic docet declinare ista duo nomia **E**pulū et Delitiū que etiā sunt hete
rodita z heterogenea dices q̄ ista duo nomia in singulari numero sunt feci
de declinatiōis z neutri gñis In plī vero sunt p̄me declinatiōis z feci gener⁹
Sub q̄bz p̄p̄henditur gausapum z ostreum. volūt tamē quidā qd ostreum
habeat ostrea oꝝ in plī. vel ostrea arum. **P**ro vocabul⁹ **O**strea sunt piscis
intra conchas de gētes **U**t **Q**uid⁹ **O**stre aqz in conchis tuta fuere suis **E**t
Iuuenalis in q̄ta saryza **O**strea callebat p̄mo dephendē mosu. **N**ec h̄z la
tinitas (reste **S**eruo sup̄ p̄mū geozgicoy) p̄p̄ium nomē aialis qd neutri
sit generis. **O**strum ē purpura sic dicta a bostrea in q̄ piscis p̄perit apud ty
rum. ex cui⁹ sanguine tingit purpura. **O**stracon apud nos dī testa. **L**oncha
gen⁹ est piscis ex cancroz. genere carēs oculis. **E**t sunt potissime in mari indi
co. in quibz vt ait **P**lini⁹ reperitur margarita gen⁹ lapidis p̄ciosi. **Q**uin z in
eadem orthographia volunt p̄o vase capi z tuba. **A**lij vero latinam dictio
nem volunt. z sine aspiratiōe vltime scribendam dicūt. ita vt dicat quasi concha
ua **C**ochyle vel **L**onchylū est piscis in mari assyrico z indico. ex cui⁹ inci
sa concha lachryme emanat. quibz purpura tingit. **E**pulum sp̄ye **D**istie
tū **E**pulū z epule. **P**om̄ em epulum. p̄ solēni p̄ādio z iuuio publico. sicut i
funere alicui⁹ magnatis fit. vel in partu pueri. vel in partu paupe. qd alio
nomie vocat parētia. **D**e quo dī parentare qd est paupe morte parētum
vel amicoz cibare. vt habet **H**ieronym⁹ in libro tercio in **H**ieremia. **D**eliti
tium vyalust. voluprates **D**elitic breuiter dicuntur omne id quo quis dele
ctatur. vt **A**ues **L**anes libri arma zē.

De heterodit
genere tantū

Est locus atqz loci sunt artes sunt loca terre

Est iocus atqz ioci sunt z ioca plurima genti

Balteus addatur filum plurale sequatur

Tartarus ater habet plurale ra vinaqz dat rum.

Sibulus hic dices et sibula plurima iunges

Suppar⁹ esto comes pus hic tenet vs sz a subdes

Trenarus infernus sic menela dic z auernus

Dindyma pileus hismara gargarus associamus

Hic determinat de heteroditis gñe tñ. hoc est de heterogeneis dicens qd
ista

ista nomina in tertu posita. **Locus** locus ꝛc. in singulari nūerosunt generis masculini. ꝛ in pli nūero gꝛ neutri. **Prima** tñ duosꝛ locus ꝛ iocus in pli etiaꝛ sunt gꝛ masculini. vt loci loci. ꝛ sic nō sūt heterogenea. **Hic** nota qꝛ sub ill' duo bus locus ꝛ iocus comprehendūt quidā lusus ꝛ forus. quia sūm **Indoz** dꝛ hic forus fori. hęc fora orū. p loco placitādi ꝛ agendi causas. **Alij** ꝛo grammatic' ciqꝛ in singulari dicatur forum dicunt. ꝛ sic habet ꝓmunis vsus. hinc dꝛ forū spūale for' scilare. **In** forensis ad forū pertinet. ꝛ sic dꝛ forensē bellū. **For'** eloz cus vendend' in mercimonia qd nō est heteroditū. sꝛ dedinatur per omīa sicut **Scamnū**. **Unde**. **Ad** fora terga boum veniunt for quot vituloz **Forus** est etiam foramen p qd farina dila bitur in astā vl' sacā. **Itē** est foramē i nauī. ꝛ quōꝛ stat p ipō nauī. **Itē** lusus inuenitur hęc lusi in pli. vl' lusa orū. ꝛ elusus pueror'. ludus vō qlibet **Et** lud' orū. in plurali sunt publica spectacula

Circa vocabula **Locus** vno mō est sedes argumenti. ꝛ sic a capis in topi cis. ꝛ sic non est heteroditū. **Secdo** locus est sup'ficies corpis ꝓnens. ꝛ sic ē he teroditū hñs loca in pli apd ꝛgūliū. tñ pro illo scato inuenit in pli loci locoz. sꝛ nō nobis imitandū ē. vt deuenere locos sꝛ neutri gen' est ma gꝛ vlitari **Ha** bet ꝛ locus alia scata p qd oibꝛ tā in singulari qꝛ in pli ē gꝛ masculini. **Est** em causa vt **Lū** locus affuerit te ꝓcor esse vniū. **Est** rps. vt apd **Lomicū**. ꝛ pla alia q̄ nō est narrandi locus **Alia** scata patet in equoz **Focus** id ē est qd fa cecia seu iuciditas in ꝛbis. ꝛ dꝛ a focoz ars. qd sciat in lingua vernacula. boer ten. de quo ioculariū qd idem est quod focus vl' derisio. **Unā** apud comicum. **In** ioculariū malū pene incidit. **Volteus** ꝓmo id ē est quod angulus. **Secū** do idem est quod ornamentū militū **Tartarus** inuenitur vno mō substantiue ꝛ sic est idem quod infernus. vt ater tartarus. ꝛ sic hꝛ tartara in pli. ꝛ ē hete roditū siue heterogeneū. **Altero** mō captum inuenitur acie. ꝛ est idē qd niger **Etia** est populus quidā. vt **Tartarus** vir aliqꝛ ex tartarca. ꝛ sic nō ē hetero ditū neqꝛ heterogeneū. **Tercio** repitur tartarū ri. ꝛ totū delectabile sicut scam nū. ꝛ ꝛ fecem vini. nec hoc est heterogeneū. **Sibulus** est sonus ore sacrus sed dentibꝛ fractus. **Et** solet poni differētia inter sibulus ꝛ sibila i pli **Unde** **Si** bulus est hoim. sꝛ pentū sibila dicas. sꝛ differētia nō est autentica. **Suppar'** ꝛ pli suppara. est sup'ior ꝓs coeli. **Secdo** est manica sup' aliam ducta ꝛ rugata. **Ornatus** causa. **Unā** **Suppara** nudatos cingunt angusta lacertos. **Item** **Iuuenalis**. **Suppara** veloz periturus colligit aures **Trenarus** mons siue vallis vbi descendus est ad inferos. ꝛ sepe ponit ꝓ ipō descensu ad inferos ꝛ ꝓ inferno. **Et** vt qdam volunt trenarius. sed male. **Dind** ymus hisinar'. gargarus sunt montiū noīa. **Infernus** substantiū. dꝛe helle. **Infernus** infer na. infernū adiectiū. ꝛ **Infernalis** idem est quod ymus. siue profundus **Unde** sic dicitur **Infernas** ad iꝛ domos. **Et** dicitur etiam **Infernus** ab in fra. quia sub terra fertur esse. **Sicut** enim cor est in medio hominis. ita ꝛ in ferus in medio terre creditur esse. **Vel** ab infero inferus. quia anime reozꝛ illuc inferuntur. **Pileus** est tegmen capitis. **Galerus** vel galerus vel galeꝛ rium ꝓ eodem pileus peregrinorum defensorius ex corio. **Et** nonnulli vo lunt quidam vero dicunt galeam esse. **Unde** **Strati'** in tbebaidos. **Obnu** bitꝛ comas ꝛ temperat astra galero. **Et** **Calphurnius**. **Nos** quoqꝛ vicinis quor non succedim' vmbꝛis. **Torrida** quor solo defendimus ora galero **Si** lum porus ꝓbēditur sub noībole qꝛnibꝛ. sicuti patebit.

Cui celū seruit ꝛ los ꝛ ructa creauit

**Sic rastrū rastroz porciūqz facit tibi porros
 Frenū detur equo frenos ⁊ frena teneto.
 Sic claustrū formas filiū piterqz capistrū.**

Hic Alexander ponit septē noīa pcedentibz opposita q̄n sunt heterocitra genere tñ. s̄ in singulari sunt gener' neutri ⁊ in plī ḡ masculini. **P**ro q̄ animaduerte q̄ omīa ista noīa in plī numero sunt in d̄riter gener' masculini ⁊ etiā gener' neutri. s̄ q̄n sunt gener' neutri nō sunt heterogenea. dempto hoc noīe cœli qd̄ in plī numero est tantū ḡ masculini. ⁊ sic s̄ est heterogeneū. **S**ciendū p vocabul'. **C**œli (vt qd̄ am volunt) cū ce diphthongo scribitur. **E**t deducit a **C**œlo s̄bo qd̄ est sculpo. **A**lijs vero mag' placet cū ce diphthongo ⁊ est vno mō locus sanctor. vt ibi. **S**audent in caelis aie sc̄oz. **E**tia pro acre ponit. vt **V**olucres cœli comederūt illud. **E**t or̄ a cœlo pro te go apud quosdam **C**œli em̄ omīa cœlat. **R**astrū est instrumentū rusticoz. i. fossorū duplex vt dicitur. ⁊ d̄ sic a raritate dentū v̄ a rado qz radit terrā. **R**astrū etiā dicitur aliud instrumentū rusticoz dentatū: q̄ paleā remouent a granis. **I**n hocra stallū diminutū. **P**orū est quod dā gen' allei. qd̄ alio noīe ap̄ medicos vocatur barba **J**ouis pp̄te. huys loeck. **S**z porus p̄ simplex r̄ est forma m̄ m̄tissimū p̄ qd̄ sudor emanat. **F**renū est habena quo equ' regit̄. **C**apistrum est qd̄dā ligamen h̄ equ' v̄ aliū aīal ex pre capite tenet. **C**laustrum vno mō est carcer. vt **J**oannes detent' ē in claustro ⁊ hoc ē cōe ap̄ **R**hetozes. **S**ed claustrū ē habitatio religiosoz. qd̄ alio mō d̄: cenobiū. **F**ilū gaern

Carbasus vna ratis ⁊ carbasa plura videbis.

Arbutus est similis huic intyba pergamā iunges

Dicimus altilia si plura sit altilis vna

Confimiliqz modo fit declinando supellex

Hic subiūgit alia noīa heterogenea q̄ in singulari nūero sunt gener' soci. ⁊ in plī nūero sunt ḡ neutri. duo postrema sunt sp̄terciē decliatōis. alia vero ab his sp̄cōe. **S**ciendū p̄mo q̄ sub ist' d̄nt p̄phēdi thymus ⁊ baccharus (vt volūt). **P**ro vocabul'. **T**himus est herba dulcissima. **I**tem thymū m̄. vt h̄gil'. **A**pes p̄ summa thyma volant. **I**n **T**hymama est dulce odor de thymo. **B**accarus est qd̄dā regio **I**ndie. **S**z s̄m̄ **J**oannē **T**ozrelli. **I**nuent baccharis. i. flum' sc̄yta ⁊ a quo populi qd̄dam circa illū inhabitantes teste **H**erodoto libro hystoziarū septimo baccharis dicitur. **E**t inde bacra in plī numero puincia d̄: sythie v̄tra assyriam a flumine bacriocognominata. estqz gener' neutri ⁊ numeri plis. vt h̄gil'. libro geozgicoz. **N**ecqz bacra necqz indi laudibitalicertent. **C**arbasus velū q̄i carēs base. i. sustentamento ab inferiori parte. **C**arbasus etiā d̄: qd̄dā gen' vestis subtilissime. **S**ed **C**arbasa oz. ad vela nauū ptinet. **V**n̄ **Q**uidius. **V**ndi p̄cipiti carbasa rena noībo. **A**rbut' frutex viburnū. dar gheen recht cruyt en is noch gheen recht boom. **S**z medio mō. sp̄int. **A**ltilis s̄ b̄stātū pull' domesticus cui' oppositū om̄it. **V**n̄. **O**mn̄ siluaz solet altit esse domoz. **S**z altit a d̄iectū qd̄ altū est. **V**n̄

*Maria franti
 Episcopo bo
 ant' d'ce d'cti
 Roma quoz
 vide calca
 quoz p̄stam
 empium p̄m
 romanū est
 Quatuor
 sacra. **A**nt
 qua volat v
 aīo veniunt v
 aīo veniunt
 est m̄trome
 roma a p̄bē
 p̄bē a r̄o
 romanū d̄.
Vna de
Vna sol
Cū laur
Ins col
Cicops
 v̄lū in h̄g
 d̄nt q̄ illa
 ferentē se
 tra laur in
 to. **E**cce
 fratis s̄
 elia quoz
Carbas
 falsus in
 sc̄atum a
Jem me
Prolog
 declinat
 acus po
 men q̄
 la d̄m̄t
 ris post
 aīo genu
 citatio
 d̄m̄tatio
 veniens. **I**
 v̄lū d̄. q̄*

Altilia sūt animalia pingue facta ex volucris. vt galli. capōes. **A**nates. zc.
Saginata sūt q̄ nō sunt ex volucris. sicut **L**epores. boues. vacce. ceruē. **Q**d
altit̄ hoc altile resoluitur p̄ p̄cipiū p̄teriti temp̄is. patet per hanc regulā.
Nomia quę exeunt in talis vel in silis vel in r̄ilis simillimam suis participijs
vnde nascuntur significationem habent z resoluitur in participium passiuū
quę passiuum habent. quę vero passiuo carent in p̄sentis participium. **E**x
emplum primi. **L**ocile quod coctum est. **U**t **L**ociles lateres. **T**ortile q̄d
tortum est. vt **A**n̄sa tortilis quę torta est. **A**perile quod apertum est **U**nde
Quidius de tristib. **A**lpicis a dextra latus hoc aperile telum. **E**xemplum
secundi. **A**uis volatilis quasi volans. z quidam volatilia volucres vocant.
quia volant vt altilia animalia quę aluntur. **I**ntybus est herba quędam q̄
alio nomine vocatur solsequiū. **S**ecundo significat electuarium quod dam
alio nomine musatum. **T**rem aliquis canens tybia. **Q**uarto modo
est instrumentum quo sanguis minuitur. quod alio nomine dicitur phlebotō
toma a phlebs quād est vena. **U**nde phlebotomia quod est venę incisio a
phlebs z tomia. incisio a tomo quod est incisio deductum. **P**ergamus alio
nomine d̄: **A**ion v̄trosa.

Vas vasis ternam tibi dat plurale secundā.

Ista solent quarta variari siue secunda. **De heteroclitis decli. oc.**

Cū lauro quercus pinus cornus quoq; ficus.

His colus atq; domus penus z lacus affociemus

Hic prosequitur de nominibus heteroclitis decliatōe t̄m dices primo q̄ vas
vasis in singulari numero est tercię declinationis. z in plurali secundę. **D**einde
dicit q̄ ista nomina **L**aurus **Q**uercus **P**inus. zc. in textu posita sunt in dif-
ferenter secundę vel quartę declinationis. **E**t nota q̄ omnia in textu po-
sita sunt indifferenter secundę vel quartę declinationis pro eodem significa-
to. **E**xceptis tribus scilicet. **L**etus **L**aurus **O**rcus quę pro diuersis signi-
ficatis sunt diuersę declinatōis. **E**sciendum primo. q̄ subterib̄ vltimis
alia quę pro diuersis significatis sunt diuersę declinationis comprehenduntur
Ut fastus pro libro annali. est secundę declinationis. **E**t sic d̄: **Q**uidius in
fastis z in libro fastoz. **S**ed fastus pro superbia est quartę. **E**t licet s̄m **P**i-
scianum aliquand o sub quarta declinatione inuenitur. hoc tamen est raro.
Item arcus pro instrumento bellico seu signo triumphali est q̄rtę declinationis.
Pro signo vero celesti secundę vel quartę. frequētius t̄m vsitatum sub quarta
declinatione. **U**t **L**icero. **Q**uor arcus species nō deoz numero reponet̄. **I**tez
acus pro instrumento suendi vel ornaudi est q̄rtę vel scđę declinatōis. pot̄ t̄
amen quartę. **S**z pro palea est tercię. **A**nus pro verula quartę. **I**nde **A**nicu-
la diminutim z amilis. vt **F**abula quā narras amilis est. **P**ro parte s̄o corporis
posterioris est secundę. **S**inus pro infima parte corporis sub vmbilico
ad genua vsq; est quartę declinatōis. **S**ed pro quodam vase est secundę de-
clinationis. pro quociam sinum dicitur in neutro genere. **L**estus quartę de-
clinationis est quoddam genus ludi vel ludus pugiluz. sed secundę est zona
veneris. **E**t sic de multis alijs. vt **N**atus. visus. auditus. z h̄mōi. **E**sciens
d̄ scđę. q̄ sub nominib̄ in textu positus quę pro eodem significato sunt secun-

de vel quartę declinatōis p̄henduntur q̄dam nomina q̄ tamen magis ha-
 bentur sub vna declinatōe q̄ sub altera (vt sunt) tumultus. ornatus. fructus
 questus. victus. senar. gemitus. x̄sus. aduen. incuitus. q̄ sub q̄tra vs̄p̄a
 tur olīm etiā in sc̄da. vt **Therenti**. Nihil ornati. nihil tumulti. Et ap̄d **Sa-**
lustriū. Senar decretū fit sicut ipse censuerit. Itē dicit **Pulcian**. q̄ ista noia
Cato lect. factus pro libyzo vulgus sybilus olim fuerunt quartę declinatōis.
 s̄z ita solū sunt sc̄de decliatōis. **Sciendū** terciō p̄ vocabul̄ tercius. **Laurus** ē
 arbor decius frondibolū victores ⁊ poete ornabatur **U**n̄ aliquis laura
 tus poeta ē. **Quercus** est arbor alio nomine dicta. **Ilex** vel arbor. **Jouis**. ē.
 een cyek. **Ilex** tñ arbor est apra apib. **Pinus** arbor alio nomine dicitur **Abies**
 een dennen boem. **Ficus** arbor ⁊ fructus. **Etia** ficus ē morbo q̄dam. **Pro** q̄
 attende q̄ ficus p̄ fructu est sc̄de v̄ quartę decliatōis. sed pro arbore est tan-
 tū q̄rte decliatōis. ⁊ p̄ morbo sc̄de decliatōis tantū. **Subsc̄da** p̄ fructu apud
Ciceronē. Et tantillo grano fici tantā molē p̄duci ⁊ nasci mirū est. Itē **Pal-**
ladi q̄ **Calidis** locis fici planta radicata **Novembri** mense temp̄. **Februa-**
rio frigidis melius **Dartio** v̄ **Apli** ponēda est **Exempla** p̄ fructu in quar-
 ta decliatōe de ficus passim ponitur **C**olus est instrumentū mulier. ⁊ cu-
 tonic. enen spynrocken. sc̄do fr̄ intestinū seu viscus aialis **E**t pro v̄roq̄z inue-
 nitur esse sc̄de vel q̄rte decliatōis. quāuis q̄dam dicant pro intestinis esse sc̄de
 de decliatōis. **Domus** p̄mo modo fr̄ edificium inhabitandi. sc̄do circūscriptō-
 nem edificij. ⁊ pro v̄roq̄z est sc̄de v̄ quartę decliatōis. **Ponitur** tñ dñia quita
 pro p̄rinentia d̄z dicit **Ioannes** quiescat domi p̄ edificio. **Ascend** am ad super-
 riora domus ⁊ non domi. **I**tem parietes domus inuancur casum. non domi
Penus duo significat p̄mo fcat omnia q̄ ad victum pertinent. vt sunt panis.
 carnes. cereuisia. ⁊ huiusmodi. **E**t sic ponitur in **Eunucho** **Therenti**. **Pa-**
tris penum ad te ⁊ gerebam clanculum. **Sc̄do** est locus in quo referuntur
 cibaria. **E**t dicit **Pulcianus** de hoc nomine penus q̄ indifferenter dicitur hic
 penus peni. hoc penū peni. hoc penus penoris. ⁊ hic penus us. iii. ⁊ hoc penū
 indediabile **Lacus** v̄ lacu pro eodem idem est quod spelunca. **Specus** p̄ri-
 mo est pars roteeen speck. **Secundo** est locus subterraneus. ⁊ dicit **Pulcia-**
nus q̄ indifferēter dicitur specus speci. specus. us. iii. specus oris. vel specu in
 declinabile. **E**t subdit q̄ specus pro parte rotee est sc̄de ⁊ decliatōis sed p̄-
 alijs significatis est quartę decliatōis. **Lantus** duo significat. **Primo** ē car-
 men siue cantatio. ⁊ est quartę decliatōis. **Secundo** est pars rotee. vel frustū
 panis. **Cetus** est piscis marinus. qui alio nomine dicitur hoc cet̄a. v̄ hoc cet̄e
 indediabiliter. vt **Cre** auit deus cet̄e grandia. ⁊ hoc modo est secundę decli-
 nationis. **Secundo** est collectio populi. vt ibi. **Cetus** in excelso. **Unde**. **Est**
 piscis cet̄us. populi collectio cet̄us. **Cetus** tñ p̄ piscis. cet̄us tus conio plebis.
Horus tñ est herbarū. **horus** tus. est natiuitas v̄ initū cuiuslibz rei.

Is vel vs̄ ista suis dices dare cōpositiuis
Cera iugū linus animus colus arma bacillus
Cū norma neruū cū freno collige cliuuz.

Sententia est. **Nomina** p̄posita horū nominū positoy in rebus sunt secun-
 de vel tercię declinatōis **De** cera **Sincerus** vel sinceris. **De** iugum subiu-
 gus v̄

gus vel subiugis **Seiugis**. De limus sublimis. De anim^o magnanimus
Eranim^o Pusillanim^o vel is. De colus Incolumis vel incolim^o. De arma
inermis. De bacillus: imbecillis. De norma enormis De neruus encruis.
De freno effren^o. De diuis **Decliu^o** decliuus. q̄ pposita sunt adiectiua vtriusq̄
liber inflectiōis. **Sciēdum** pmo q̄ sub nomib^{us} p̄dictis alia p̄p̄dunt **Pri**
mo pposita a feminis. vt in somnis et boce. vel in somn^o a um. **Uñ** **Peti^o** du-
cit totam noctē in somnem **Et** somnis. semisomnis. **Sciēdum** pposita a no^o vt
inno^o. enodus. binod^o. trinodus vel is. q̄ frequēt^{er} in sc̄da declinatōe reperi-
unt. **Et** solet dari hic regula q̄ **Oia** fere nomia significatiua formā quāndā
vel adiacēs cuiuslibet de clinatōis fuerint. solēt de se formare nomia adiecti-
ua tercię declinatōis in is terminata **Excep̄tis** nomib^{us} in isra q̄ de se etiam i
ys nomia formant. vt **A** **Coena** incensis. **Item** pposita cum p̄pōnebis vel
bi. et alijs p̄pōnib^{us} nume^{rum} p̄pōnitiu^o. etiam sub is solum sunt tercię declina-
tōis. vt biennis. triēn is. bimēsis vel bimestris. trimēsis vel trimestris **Com**
posita a no^o vel dies sunt sc̄dę. vt biuuis triuuis **Sciēdum** sc̄dę q̄dam
simplicita iueniuntur sub is tercię. et sub ys sc̄dę. vt **Lanab^o** cannabis. **Et** ap̄
Palladiū **Denē** maritocānabum serinus vsq̄ in equinoctiū verum **Item**
Lanabis apta fumib^{us} **At** canobus fuit gubernator nauis. **Lanob^o** est nūl-
lus insula. **Item** ludicrus adiectiu^o vel ludicris. et sic de multis alijs q̄ passim in scri-
pturis veter^{um} inueniuntur. **Circa** vocabula **Lera** ab aue q̄ apes dicitur est p̄-
fectio quā apes faciūt ex liqure aeris ad p̄seruādum fauū mellis. De q̄ noie ac-
cipe q̄ pposita a **Lera** siue sint sc̄dę siue tercię declinatōis siḡ penultimā p̄-
cūit **Et** ergo inueniatur alijs p̄suis in quo sincerus penultimā corripit r̄dat
cum suo autore. **Et** est sincer^o idem q̄ purus et clar^o sicut est hō pure p̄ficiē-
tium **Iugum** est cacumē montis a iūgo is q̄ p̄p̄nitate iuge^{rum} colles iunguntur
In **Iugofus**. i. cacuminosus. vñ **Virgili^o**. **Dum** iuga mortis aper fluiuos
dum pilcas amabit. **Dumq̄** thymo pascens apes dum roza cicade. **Semper**
honos nomenq̄ tuū laudesq̄ manebūt. **Item** iugum dicitur illud ligneum instru-
mētum quo pedes iunguntur. **Uñ** quadam similitudie iugum dicitur. et
inde iugul^o et corripit priorē syllabam iugum (q̄ apud **Virgiliū** patet. **Uñ**
et Prosper^o. **Nolerunt** grauāt libere corda iugum. **Sed** iugis et hoc iuge idē
est q̄ continu^o assiduus perleuerans. et p̄ducit priorē. vñ **Expers** esse iugi
veneris nequeo p̄ce iugi. **Subiugus** q̄ sub aliquo iugo est **Limus** terra hu-
mida et cenosa. sicut q̄ est in p̄fundo aque. et dicitur a leuis. **Item** adiectiue decli-
natum limus a um id est obliquus vel distorquens oculos. **Anim^o** idem est
q̄ anima. **teutonice** cyn moer. **Eis** forti a io: q̄ em̄ ab hoib^{us} precari nequit
a deo implorari solet. **Longanimus** qui nō facile in iram prorumpit **Era**
nimus mortuus. **Arma** sunt instrumēta quelibet cuiuslibet artificis. **Et**
Arma fabarerrarij sunt. malleus incus &c. **Arma** scholasticorum sunt libri
Norma est regula. **Neru^o** vno mō idem quod **Cippus** hoc est de vinculum
membroy. **Uñ** **Job^o**. **Posuisti** in neruo pedem tuū. **Altero** modo significat
seem. greci dicunt neuron. neurodis. **Et** latini vocari neruos putāt. eo q̄ arru-
uo cōiunctiones sibi inuicem inherant. **Inde** neruul^o diminutiui. **Et** ner-
uofus plenus neruis. **Inde** neruofitas et neruatus. **Cluius** est collis s̄m q̄
consideratur in descensum sc̄lz a ascensus vel potius descensus montis. **Inde**
Cluiosus monticulosus. **Effrenis** est idem quod dissolutus in omni^o **Suf**
frenus qui sub iugo seruatur

De heteroclitis
q̄ deficiunt in
sub q̄ vt nro.

Pluralem numerex retinent es atq; metallū Rara p̄ reliqua dabitur pluralē metallā

Hic incipit determinare de nominib; in numero deficientib; dicēs q̄ metallor; nomia specifica rarēter admodum hñt numer; pluralem. exceptis duobus es ⁊ metallum. h;e m̄ es era: metallū metalla. **E**xemplū de nō hñtib; Aurū Argentū Auricalcū Stannū Plumbū Ferrū. **S**ciēdum p̄mo q̄ nomia metallor; q̄nc; accipiunt p̄ ipso metallo siue materia. ⁊ hoc mō ca rent pl̄i numero. **A**ltero mō p̄ ipso materiato: hoc est. p̄re facta. ⁊ hoc mō hñt pluralem numer;. vt fer; q̄nc; accipit p̄ babato (⁊ sic dici solet) Equus ille ferratus est duob; ferris. **I**tem. p̄ materiato d̄: multa stanna. id est multa vasa stānea. **E**t nota q̄ p̄m Pulcianū Nomina carent pl̄i numero. **U**no mō ex natura eor; id est impositiōe. vt Juppiter Genus Sol Luna. **A**ltero modo ex solo vsu. vt sanguis cruor. arctamē nō impugnat ea habere pluralē numerum. **C**irca vocabula. **A**es p̄mo mō p̄ pecuniā. ⁊ sic capitur p̄ numerato. habetq; pluralem numer;. **U**t in euāgelio. **D**ulter q̄ duo era militū in gazophylacium. **I**n erarium. eyn gheult kiste. sc̄do est nomē generale ad omne metallum. etiam hñs pluralem numer; ⁊ idem est q̄d metallum. **T**ercio est specialē nomē metalli teuto. dock soyle. ⁊ sic caret numero pl̄i vel rarob;. **I**tem triplex era inuenit. p̄mo a bes. sc̄do era ere p̄me declinatiōis ⁊ est idem q̄d moneta seu ip̄m numisma. **E**st q̄z temp⁹ quo scribit̄ in instrumentis hispanor;. vt Era millesima. era quingēsimā. vbi nos scribim⁹ Anno **D**illesimo. **E**t habet dict⁹ modus scribēdi originem q̄ hispani a rhomanis deuici ⁊ turba ti facti dabāt metalla seu era. p̄ributo ad xp̄andum vel faciēdum ex his arma ⁊ instrumenta bellica. **T**ercio idem q̄d dña q̄d tr̄ scribit̄ p̄ aspirationē cui⁹ masculinū est her⁹. **M**etallū est nomē ḡniale ad oia nomia metallor;.

No.⁹ significāda
res humidas.

Equor; et vnda fretū mare mel latex aqua vinum

Docula fons flumē fluiuius pluralia seruant

Cetera pluralem retinēt humentia rara

Lex mensuratis tr̄ ⁊ penhis datur ista

Hic ostendit tria. **P**rimo q̄ nomia humētia hoc ē res humidas significāta raro hñt pluralem numer;. exceptis q̄ ponunt̄ in textu. **A**quor; ⁊ vnda ⁊c. sub q̄b; p̄bendūtur alia q̄ etiam hñt numer; pl̄em. vt sunt ros fex sudor imber spuma cruor; pluuia gutta vrina stilla stāgnum lacus torrens riu⁹ amnis. **E**t nota q̄ ista noia q̄ accipiunt sunt duplicia. q̄dam enim sunt ḡnalia bus mox. vt equor; mare fons poculum. q̄dam specialia: vt vinum mel. **S**ub generalib; comprehendūtur ros fex sudor ⁊c. que hñt pluralem numer;. sub specialib; q̄ raro hñt numer; pluralem. **S**ecūdo q̄ nomia significāta res mēsurabiles carēt pl̄i numero. vt oleum lac cereuisia. **T**ercio nomia significāta res ponderabiles hoc est q̄ vendi solēt pondere carēt pl̄i numero. vt crocus piper ⁊c. ⁊ sub hac regula p̄nt comprehendī nomina herbar; que vsu nō hñt pluralem numer;. **S**ciēdum p̄mo q̄ ista pars (lex mensuratis) vno modo legit̄ vt sit declaratiōe r̄tis p̄cedētis q̄ humētia ⁊ mēsurata in: p̄posito idem significat̄. **A**ltero mō vt sit distincta regula significata p̄ hoc nomē mensuratis ⁊ vultū

atq;

ca phoc nomen pensis. ¶ Scđedum scđedo q per hęc dictionem raro potest
intelligi q nomina de quibus dictum est bene habeat pluralem numerum
(licet raro) ergo scđedo quisq sit certior. Virgilius em scribit taura re dolere
Et ceras ligat alis. ¶ Pro vocabulis. Nequoz est plauicies quā dozq pipslo
mari captum. Inuenit z equoz sbum. Unde Tunc stultus equoz volo dum
trāsire p equoz. Et est equoz nomē non solum plauicies maris sed cuiuslibet
rei plauicies: vt campi terre. ¶ In Salustius. Cum exercitum in equoz du
risset. Inuenit vnda nomē. de quo in textu. Inuenitur z vnda ab vndo vn
das cui' composita sunt abundo inundo. Fretum est mare a fremēdo dictū
sicut equoz ab equando. Inuenit z fretum participium a fruoz. ¶ In Inerat
nauta fretum ventoz turbine fretum. Inuenit mella a mel. z mella melle
nomē foemini generis p arbore quadam. de qua habet in Lantias. vbi dē
sup mellam dulcis zc. Latex est aqua latens sub terra in venis terre. Et solz
etiam accipi p qualibet aqua item p vino. Aqua plura significat. ¶ In Est
aqua doctrina populis dolor vnda marina. Poculum p potum vel vas po
torum. Fons aqua scaturiens ex terra lapidibus vel montibus

Ordea humēta faba melone sqz citrulli
His plurale damus sic dant far pisa lupinus
Raro seminibus alijs plurale tenemus

**No. significancia se
men terre: -**

¶ Sma est nomia significancia semina raro hnt pluralem numez. et coepit
his octo in textu positis. Exemplū de carētibz. havena triticum spelta papa s
uer cicer z huiōi. Et quia de raro. innuit qeoz nonnulla quādoqz inueniatur
in plurali. vt Lens lendes Siligo siltigines Uicia vicie. Sltz generalia no
mina seminiū. vt sunt semen legumen leges semētis annonā. ¶ Scđedum q
sub carentibus comprehenditur pmo nomia colorz. vt minimum atramentum ru
brica zc. Scđo nomia specifica pannoz siue rerum q silātur z ordiūtur vt se
ricum Damascum Loccus Purpura Brumaticum Scarlatum Byssus
et sic de alijs. Tercio nomina ppria potū pter vnum sez poculum. Quarto
nomia electuariorz quę pnt comprehendī sub pensis. Quinto nomia significā
tia res q calore liquecūt qz per humentia p etiam intelligi liquectia. z etiā q
frigore durecūt. ¶ Et Lepum Bitumen Cera. q regula etiam p reduci ad
pensā. Et breuiter. Omnia nomia carēt pti numero quibz non p iungi apz
te numer' dualitatis vel ali' maior. Verbi gfa. qz incepte dē vt ve goldet vt ve
siluer. ergo nomia aurum z argētum nō apte formāt numerum plurale. Si
tamē fuerit loquutio de pluralitate seu multitudine rerum significataz p
hec nomia tūc illa pluralitas ex pmi debet non phoc nomē duo vel tria z buz
iusmodi. sed p alia nomia duplex binum: vt nō apte dē: habeo duo aura duo
elea. sed dicēdum. duplex aurum. duplex oleum seu binum oleum alterum
vngaricum. nec est dicēdum. habeo multa aura sed multum auri. ¶ Circa
vocabula. Ordeum gerste In orde acius a um ad ordeum prinēs. Frumen
tum gñale nomen ad oia semia. In frumētari ē fruges colligere. Dicit etiā
ab aliquibus nomē speciale frumētum teuto. vveyt. Faba eyn boen. In fa
bacius a um ad fabā prinēs Delones teutonice mellonen. mello in singu
ri dē. Citrull' est quoddā gen' legumis Far etiā quoddā gen' legumis. In
farina. Inuenit pisa pmo p legumie. scđo p vbe pilana. Lupin' substantia

in vvols boen. Lupinus adiectm ad lupum prinēs. vt lupina pellis. Pelle sub agnina latitat mens sepe lupia. Hauena ha uer. etiam quoddā instrumentum musicum seu phystula. ⁊ dicitur phystula greece. Unde Virgilius Turpiteru patule recubās sub tegmine fagi. Siluestrem tenui musam me

**Quinta declia
raro h̄ plare**

**Rara plurale dat quinta tibi nisi sint hec
Res pariterq; dies acies facies speciesq;
Progenies ⁊ maneries dic materielq;**

Quinta est nomia quinte declinatiōis raro h̄nt plerūq; numer. exceptis his que tert^a habet. exemplū de regula. **F**acies effigies cōgenes strues fides et huiōi. Et h̄ec snia dicitur ibi (desunt plurali) hic tñ ea ponit vt excōat ad oēs casus etiam (vt alexāder) simul de carētia plis numeri doceat p raro iel ligim⁹ q; aliqua istoz que vsu nō h̄nt habeāt a arte numer. pluralē. Circa vocabula. **F**acies ⁊ vult⁹ differūt. nam facies magis refert ad corp⁹ vult⁹ magis ad animū. Verbi gr̄a. **L**ōga facies **A**tta facies. **S**z moesto vultu. irato vultu aliqñ tamē indifferēter. Accipit etiam facies sepe loco ppositi sui qd est sup facies. ⁊ sic attribuit etiam rebz in animatis vt facies maris. facies terre. Effigies est alicuius imago. **F**acies magis heyr. Longeries cum vltis rerum. alia prius posita sunt

**Pax
Sagus
Vulgus
Pelagus
Tellus humus
Belu**

**Raro plurale vult pax ⁊ sanguis habere
Neutra facis sine plurali vulgus pelagusq;
Nescio telluris vel humi plurale gelug;**

Hic dicitur q; ista nomia **Pax Saguis Vult⁹ Pelag⁹ Tellus Humus Gelu** carēt plū numero. tñ duo pma iueniunt h̄re: qd innuit praro. **T**ñ in psal. **L**ibera me de sanguibz. Et tñc fiūt paces cū pendēt fune rapaces. **A**lia pō qñ q; nō h̄nt. **V**olūt tñ quidā q; sanguis p humore careat scz p cruore h̄r illūm ptiue simpriū p p̄cto scz habeat. **E**ciendū q; sub h̄noie sanguis p̄hēdunt alia masculina q; parēt i bis s̄sibz. **A**er sol p̄ic⁹ cum mūdofise⁹ ⁊ ether **C**ū fimo sim⁹ sanguis cum puluē limus **H**ec maribz dant nec plū locant. **S**ilr ex bis **S**ub h̄noie pax pacis fœi gñis p̄hēdunt ⁊ alia ei⁹ gñis pmo noia morbos spales significātia. p̄ter febrias. vt pleuritis idropelis. **E**cedo oia greeca in e. vt diapēte parascēue. **T**ercio noia in s̄sibz p̄cta. **F**ama famēs lux vita fides pax gloria tellus. **A**tq; sal⁹ labes siccus hum⁹ atq; lues mors **I**ndoles ⁊ soboles cū ple iuēta iuētus. **P**redictis addes tabesq; senecta senect⁹. **H**ec sunt fœmie a plibz atq; carebūt. **I**ra egr⁹ bulis ⁊ crur. **S**ub li vult⁹ ⁊ pelag⁹ p̄ hēdunt alia neutri gñis noia carētia plū numero. **U**nde pus ⁊ op⁹ fœniū vel manna lutū q; cœnū. **L**eti falq; nefalq; tabi virulq; selū ver. **N**il nihil ⁊ mihilum pluralibz ista carebūt. **S**ilr hec **S**abulū **I**lum **S**alū **P**ergamentum **G**lictrū **F**ermētum **S**al **E**par **I**ubar **E**bur **I**ecur **P**olicta **P**aleha **D**āmona. **S**ub gelu p̄hēdunt **V**eru **T**onitru **P**enu. ⁊ licet iueniat tonitru hoc ē a nomie tonitruū. **E**t nota q; omnia que dicitur sunt de nominibus suis per additis intelligi debent scdm vsum communem quia quandoq; plurater inueniuntur (licet raro) **U**t a mors mortēs. a puluis pulueres. **U**nde

lancus

fance? Aug? loquit. Tor mortib; hō dign? est quot p malum exemplum a d
culpam traxerit. Item vulg? masculinum bene hz pluralem nume z Unde
dicit Cicero. Saturnū maxime colunt vulgi. raro tamē vtūm ur masculino.
Vñ Virgili? In vulgum ambiguitas spargit voces

Nescit adoz nomē contraria norma mouere

Adoz
Fas
Nefas
p' r' d' edia

Aptota neutra tene pus z fas irqz nefasqz

Hic dicit q ista quinq; noia in textu posita sunt ideclinabilia. Por autē ppē
duas causas: vna est. nomē neutri gñis hz oris correptā in grō (vt patuit ibi)
neutrāq; castor. Altera: omne nomē in oz veniēs a sbo in oz penultima pou
eta etiā penultimā gti poucit. ex qb; prz q fm priorē penultimā gti corripēt
scdm posteriorē pouceret. vñ Hāsīt adoz gemis indeclina bile causis. Qdli
bet oz neurz sibi postulato breuiari. Sz qz descedit a sbo quod fit i oz. Pro
ducta petit o sicut restat adozo Sic o pduci debet sic o breuiari. Sz qz non po
tuit indeclinabile māsīt. Scādum etiā q fm Pulscianū hoc nomē adoz apō
veteres grāmaticos inuenit declinatū scdm vtrāq; regulam mō penultimā
corripiedo modo pducedo Et apud Ennū. Dic adozis dat pmitias sic fāz
guine hibir. Et apud eundem in nubes adoz adozis. Item illa sponte satis
adozis spōte strauisse. Itē adozus a ū qd deducit ab adoz pducit o. vt vult
idem Pulscian? vñ Virgili? Subjiciūt epulis z adozēa liba pberbā. Scād
endū q ab autorib; seprē solēt poni formē casuales. vt Aptota monoptota dip
tota triptota tetrapota penthapota z exapota. Aptot? i sine casu ab a qd
est sine z prosis. Nomē monoptote formē qd habet vñā solē terminationē per
vēs casus. vñ Monoptoto dicit p vñ casus. Nā pponit a monos qd est vñ?
z prosis casu s. Diptote qd hz duas terminatiōes casuales. vt foris rabi. Trip
tote z res z sic deinceps. Tetrapote quattuor. penthapote qnz exapote ser
scdm qdā nomē monoptote formē z a protogōnt. fm qdā non. Scād noum
scdō q sub nomib; in textu positis. Pūmo pphēdunt noia in i. vt gūmi nauis
earu frugi. Scdō figuraz noia in on. epitheton dialeton. Tercio noia in on
cōposita a dia z gera. geralogodion diapason. Quarto noia loeoz in is pter
cōposita a polis qbz iungunt rongeris z treueris Quinto noia in is pposita ex
abltis pluralib; et vel ab pponē. vt aresponis acōmentarijs acolicolis zc.
Sexto oia noia sraz de qb; prius satis dcm est. Septio ois dictio materialē
posita. z pter iā dicta inueniunt adhuc multa de qb; non p' dari certa regula
vt olanna alleluia. Sitr qdā in e. Tepe Cepe. Itē aliq; in a. pstopleudo pon
do. Ergo p causa. vt apud Virgiliū. Dicite foelices aie tugz optima vates
Que regio anchisen qshzloc? illi? ergo. ibi ergo nomē est. Sitr sunt nil nihil
neq; carbonan balan fren sestron instar gyz pir ceston z multa huiōi. Item
opus p necesse. Scādum tercio q quedam sunt nomia declinabilia veli
declinabilia p eodē significato. vt Juda alima Ipmenes cimphes zc. Ipo
menes quoddam intoxicum quo mulieres viros malefice inficiūt. Et mul
ta greca barbara z hebraica nomia: vt Irahel israhelitis vel israhelis vel is
rahel abrahā a abrahe l' abrahā a braham Circa vocabula Adoz est quoz
dam gen? annonē vel frumētū vñ fiebat panis immolatiū? quem qui immo
labat deum adorabat. In adozus a um. i. triticus. Adozca dea frumentū
vel q dā vestis triumphalis. Pus putredo est. fastictum nefas pctū qz nō
est licitum. Ir palma manus

fors
tabes tabi
tabo

Obliquū de se non format fors nisi forte
Tabes declino nec dat tabi nisi tabo

Hic auctor ponit heterodisim quandā alioꝝ noim ꝛ potꝛ dicitur noia dese
ctua dices. qꝛ ista duo nomia fors ꝛ tabi tm̄ hñt a bñtm̄ singularē. vt fors foꝛ
te. tabi tabo. **H**ic nota qꝛ grāmatici istis nomibꝛ addunt qdā alia noia. vt
spons qꝛ solū hꝛ sponte. vt mea spēte feci. i. nō coactus. ꝛ hoc nomē maceꝛ qd̄ so
lum hꝛ maceꝛ in yrō. ꝛ solet ille yrōis poni ꝛ modū excitatiōis laudis. **U**t apd
Hieronymū. **D**acte ꝛtute puer. **E**st em̄ maceꝛ. i. grā plenꝛ. **E**tiam addit
hoc nomē virus qd̄ solum hꝛ viru in abltō. **D**icit tñ qdā viru esse distinctum
nomē sicut cornu. **S**ꝛ Priscianus dicit qꝛ virus apud antiqꝛs habuit virt in grō
siam aboleuit. **S**ciēdum ꝛmo qꝛ ꝛm̄ Priscianū. nueniunt qdā nomia q̄
solum hñt tres terminatiōes casuales. vt ꝛis ꝛem ꝛece. frugis frugem fru
ge. ꝛ hñt singulari numero. **I**nuenit etiam frugi a die tm̄ in declina bileno
mē ꝛle. i. yrōis. **I**nueniunt etiam qdā nomia q̄ in singulari hñt tm̄ a bñtm̄. vt
Lelite **V**eꝛe **V**iscere **G**rate. vñ **L**elite veꝛe simul cū viscere grate requi
rit. **H**ec abltm̄ nec nō pluralia suāt. **E**t de istis nomibꝛ dicit **H**ugutio qꝛ hñt
ntm̄ singularē ꝛter hoc nomē grate qd̄ solum hꝛ a bñtm̄. **E**t sic ista nomia qꝛ
tuor in singulari numero sunt filia huic noi forte. sꝛ in ꝛli numero ex toto sunt
declinabilia. vt grates gratiū. **S**ciēdum scđo. ꝛ voca bul. qꝛ fors est dea
fortune vel ipsamet fortuna. **E**t inuenit duplex forte sꝛ forte neutri gñis a
noie fortis. ꝛ forte ablti casus a noie fors. **I**tē fors capis a d uerbaliꝛ ꝛ forte
vt ibi. **S**i qd̄ fors latuit quam genꝛ improbū humanū facile his cernere ent
mōis. **C**ū tor flagitijs estuat in nouās ritꝛ sacrilegos sibi. **I**tē **T**abes ex toto
declinat vt hꝛ ꝛra. **S**ꝛ tabi est nomē distinctū gti casus solum hñs taboꝛ ab
latiuo. ꝛ significat idē tabes ꝛ tabi sꝛ ꝛ putredinē. **S**olet tñ poni dīa inf tabes
et tabi **U**n **T**abes putredo stillās de corpꝛ viuo **C**orpꝛ non viuo stilla tabi
quoz tabo. **S**ꝛ hęc dīa non obseruat. **I**nuenit etiā tabes es ere. ꝛ ꝛuylen
luren. vt vulꝛ meū tabes seu tabescit. **I**tē **L**euites id est sancti. **V**eꝛes idē
spine. **V**iscera sunt intestina. **I**tē grates ꝛ grā dicit. vñ **G**ra sit ꝛ ꝛo grates re
feramꝛ amico. **A**lij ꝛo dicit qꝛ grates sit poeticiū. grā vero oratorꝛ

Ilia
Mema
Manes
Proceres
Penates
Arma
Insidie
Artus
Possalia
Diuas
Mne
Nuptie
Induue
Tenebre
Exta

Ilia declinat tibi tercia nec nisi plura
Ipsaqꝛ plurales declinat moenia manes
Dicamꝛ proceres pluraliter atqꝛ penates
Nec nisi plurali tenebras aut exta notauī
Arma vel insidias artus sponsalia iungas
Diuitias nuptias induciasqꝛ minasqꝛ

Postqꝛ auctor determinat uir de quibus dā noibꝛ singularis numeri tm̄. hic cō
sequenꝛ de his a gti q̄ sunt tm̄ ꝛli numer. ꝛ hoc multꝛ ꝛꝛ. qꝛ qdā sunt plura
lis numeri terciē declinatiōis ꝛ neutri gñis vt **I**lia **D**oenia. qdā masculini
gñis. vt manes penates. qdā vero sunt ꝛmē declinatiōis fœci gñis. vt **D**iu
itiē nuptiē induciē ꝛc. qdā ꝛo sunt scđo declinatiōis. vt **A**rma **e**xta. qdā veꝛ

roquartē: vt hoc nomē artus artuū. **Sciēdum** p̄mo q̄ sub hoc nomie **Alia**
comphēditur q̄dam alia nomia q̄ etiam sunt pluralis numerū t̄m sub tertia
declinatōe. **Primo** omnia noīa fēsta gētilia significātia: vt flozalia baccha
nalia compitalia q̄ omnia inueniūtur etiam habere gr̄m pluralem sub fēcā
da declinatōe. sed tamē sub tertia declinatōe declinānt z hinc ium sub tēz
cia declinatōe: de quibz superi^o dictum est. **Etiam** p̄phēndūtur hic ista no
mina ma gnalia noualia ma galia foeminalia vitalia sandalia regalia dez
tralia Laquearia columbaria **Cerimonia**lia funeralia **Dilia** muliebrā
quinq̄tria genitalia. z multa filia. **Sciēdum** sc̄do q̄ sub his noībz **Arma**
et extra p̄phēndūtur etiam q̄dā noīa q̄ sunt plis numeri t̄m sc̄de decli. vt pu
denda verenda pudibūda transtra vaccinea ligustra zarabalia deuia inuia
subst̄ritiua. subcellia renia enrenia **Ceraunia** **Dionisia**. **Et** plura nomia gē
tilia **Institura** q̄i subst̄ritiū est. **Et** plura nomia libroz: vt **Topica** **Bucoli**
ca **Rhetorica** **Phisica** **Ethica** **Chronica** q̄ inquitum sunt p̄mē declinatōis
significat artes zc. **Sciēdum** p̄ vocabulis. q̄ **Flozalia** **Bachanalia** et **Co**
pitalia sunt nomia festoz geneliū. **Item** **Noualia** sunt a gri nomē ex terra in
cultā z sterilia d̄ cultura m̄ redacti. **Inuenit** etiam noualis lis. et roto declia
bile z est a ger qui nō omni anno colit sed solum in annū alterum. **Item** **Da**
galia sunt parue dom^o pauperum. **Dicifer** etiam ma gale id est rugurium q̄
dam pprie eyn berch. **Item** **Foeminalia** id est muliebrā. **Accipit** etiam p̄
bracis. **Et** d̄ a foemen. **Item** **Sandalia** pprie bofschoen. **Item** **Palearia** sunt crines depen
dentes in collis equozum boum velleonum a d̄ crura. **Item** **Laqueana** sunt
cōiunctiones trabium. **Item** **Columbaria** varia sunt foramina in quibz modificat
columbe. **Item** **Funebria** vel funeralia dicūtur erequie. **Item** **Cerimonia**
lia sunt illi actus qui sunt in diuinis officijs. **Item** **Iusta** iustozum id est ere
quie. quia **Iustum** est ea fieri. **Item** **Pudēda** pudibūda sunt membra secre
ta. **Item** **Transtra** sunt sedilia nauuum vel loca inter sedilia. **Item** **Vacci**
nea sunt fructus sambuci. **Item** **Ligustra** sunt flozes eiusdem sambuci **Uñ**
Virgilius d̄t **O** fozmose puer nimium ne crede colorū. **Alba** ligustra cadūt
vaccineā nigra leguntur. **Item** **Saraballa** sunt brace ma gne. **Item** **Lenia**
munuscula sunt seu noua testamenta. **Sciēdum** quarto. q̄ sub hoc nomi
ne **Danes** comphēditur plura nomina que tantum pluraliter inueniū
tur: vt **Gades** **Lemures** **Dolones** **Penates** **Pedites** **Antes** **Cantes**. **Itē**
Aborigines **Appendites** **Fores** **Bifores** **Falles** **Tentes** **Laces**. **Sub**
hoc nomine manes etiam comphēduntur quedam nomina masculini ge
neris in i terminata que sunt tantum plis numeri. vt **Canis** prope grau vve
haer. **Unde** **Intempestiui** funduntur vertice cani. **Sed** canus cana canū
adietiū id est habens canos. **Item** **hirci** quod sc̄dm quosdam scribit per q̄
vt hirci z sunt anguli oculoꝝ. **Accipitur** etiam pro ipsis oculis. **Subhirci**
sunt loca subbrachijs vel crines ipsi. **Sc̄dm** quosdam treni trenozum sunt la
mentationes. **Edicitur** **Treni** **Trenarum** pro eodem. **Gemini** pluraliter
tantum signum celeste. **Sunt** etiam gemini pariter nati teutoni. vveelken
vt fratres gemini. **Item** **Soroꝝes** gemine a gemini gemelli. **Calumelli**
teutonice langbe tanden. **Similiter** ista nomina **Somozrei** **Alcei** **Subij**
Et hec adiectiua inferi ceteri superi exteri pleriqz z interi que pluraliter in
ueniūtur in omni genere **Similiter** hoc nomē **Angi** id est anguli domus

¶ Sciendum p vocabulis. Bades pprie dicunt diuisiones regionum. Etiam sunt palii agris colonoy. Item Lemures sunt visioes nocturne. Item Dolones sunt vagine gladioy vel ipsi gladij absconsi in baculis sicut habet sicca rij z latrones. Item velites sunt milites in bello expediti vel homines leuis armature. Item Antes sunt sepes vinee. Item Lantes sunt muscule ozgan. Item Aborigines sunt ramusculi ex arboribz pcedetes. Item Appendites pprie hanc cameram ofte dat af hanghet. Item Fores sunt ianue. Szbi fores sunt ianue duplicate. ¶ Sciendum q subillis nomibz Insidie Diuitie et ceteris comprehenditur quedam alia nomina. vt Quisquile Siliqu e Insidie. z sunt negarides z medocia Galacticie z sunt abaria delicata pprie galentij Primitie z dicunt primordia rerum. Expese Impese teutonice kost. Nauticie. id est abaria delicata lecker spysle. Decime Reliquie dicunt olla defunctoy vel illud quod relinquij. dat achter vvozt gbelaten. Exequie proprie beghenkenisse. Exuie Induie z sunt vestium nomina. Exuie sunt vestes vetuste que pauperibus erogantur. Etiam Exuie sunt pelles serpentum teutonice vellen van slanghen. Item vestes victis in bello ablatae. Incubie sunt vigilie nocturne. Decubie sunt puerperia mulierum Et in domo nostra celebrantur decubie. Incubie sunt infirmitates teutonice sieckheyden. Similiter None Calende. Et quedam nomina vrbium. vt Athene Thebe Pise Venetie Fene z huusimodi. Item sub hoc nomine artus comprehenditur vinum sub eadem terminatione scilicet idus iduum. ¶ Sciendum pro vocabulis tertius q Illa significant proprie dyle lenden. Unde differentia. Ne prest cunctis illis rex hulla cibus est. Est illum curris Illa sunt hominis. Unde et Horatius sic inquit. Solue senescentem mature sanus equum ne Peccet exetremos ridendus ad illa ducat. Item meenia sunt extremitates muroy proprie tinnen. Et dicitur a muno. Item Panes proceres z penates exposita sunt prius Item tenebre sunt obcuritates. Et ta dicuntur in testina teutonice singhe vveyden. Arma sunt defensoria. Insi die proprie laghen. Artus dicuntur membra. Unde Exartuare pprie ontleden. Sponsalia id est nuptie. Diuitie proprie ryckdom Inducie proprie verreckinghe Et peto a iudice inducias trium dierum. Dine teutonice dreyginghe. ¶ Sciendum vltimo q hic solet dari regula de expessione conceptus per hec nomina singulariter Unde dicunt grammatici. Quando cum q aliquod nomen caret singulari numero tunc ad exprimendum mentis conceptum singulariter iungendum est hoc nomen vnus. In plurali numero cum illis nominibus carentibus singulari numero. Et vne nuptie. Unde Therentius. Ex vnis nuptijs me in geminas coniecisti vne littere. vt vnas a terecepi litteras. z sic de alijs Si autem sesus fiat non de vnitare. sed de pluralitate tunc adiungenda sunt tali nomini nomina numeralia Distributiua in plurali numero. Et recepi binas litteras z no duas. Unde Cull? Binas a te accipi litteras quarum alteris mihi gratulabar. No quo no licet dici duas litteras quarum altera. Sed binas z alteras. Et sic debet dici Dauentie habetur et ne nuptie Vne in nouo foro Alterq in vico basso Reliquie vero in platea pollis

Cornua mutatur. sz cornu non variatur

De genubus verubus normā seruabis eandē

De nece

De nece deqz ptece. dic qz rectis caruere
Primis. atqz **dapem** socia vice iungis eisde
Vis vim viqz dabit. totum pluraletenebit
Plus neutrale facit. nec dat primo nisi pluris
Casum plurale dat quelibet et genus omne

Nec
Pris
Dapis
Diis
Plus
care et vto

Hic pñr autor poit qd a uoia heterodita qz qd a istoz sunt in singulari mo
 noprote forme. vt **Genu** **Cornu.** qd a triprote forme: vt **His.** qd a diprote vt
Plus pluris. qd a tetraprote forme: vt **Necis.** **pcis** **Enia** przin texta **Sciē**
 duū circa textū qz poit hic tal' regla ex opposito **Un** oia alia noia in u termina
 ra caret pli nūero: dēptis ill' tribz in textu **Et** sup ad d' q' r' t' scz pecu qd hz pe
 cūa: vt **Plautus.** z pecua ruri **Exemplū** de regla: vt gelu tonitru **De** quib'
 duobz **Petrus** helie notabilē dē q' careāt pli nūero. z licet inueniāt tōitrua
 in pli. hoc ē a noie tōitruū neutri g'z **Est** astu cestu artu specu caret pli nūe
 ro **Et** si alia ab his q' tuoz dictis inueniātur in pli nūero hoc est in nūero rarif
 simoz **Quidā** sic textū intelligit qd alia ab istz q' tuoz nōrā cōiter inueniunt
 plaliter sicut dicta q' tuoz **Et** sciēdū q' ista duo noia **Cornu** z **gelu** hñt ibus
 z nō ubi in drō z ab lōo plibz. qz nisi sic autor vtiqz de ipis fecissz mentionē **An**
 te bus u seruāt. cū de verubz signāter mentionē fecerit **Ure** **Cornu** defen
 sozū bzutoz carozsz indurata **Cornu** etiā a cies belli: vt **Ca** dicit in cornu de
 pto **Sub** cornu pphēd' if hoc nomē ppositū vnicornu **Idē** qd q' d' in cornu **U**
 monoceros **Genu** est psitibie **Veru** pmo est instrumētum assandi carnes. se
 cū d' o est instrumētum bellicū. s. pugio **Et** poitur d' n'ā inf' veru z verutu: sed
 qua est **Dic** sine carne veru dicas cū carne verutu **Sciēdū** sub istz noibz p
 ce nece q' tangūtur ibi **(De** nece deqz pce) pphēd' ūtur qd am alia: vt **Opus**
 pro auxilio **Fruges** foris **Un** **O** da' pre. ne. vi. fo. vis hęc noia tm **Castibz** in
 termis si singla sunt dabit vsus **Alia** metra **Fruges** opesqz **dapis** declinātur
 sine rectis **Primis.** atqz **pcis** foris z vicis z necis ad des **Ure** fm **Pulcianū**
 hęc dicta sunt intelligēdā fm vsū. qz verustissimi ea in singulari ponūt: vt
Lullius **Tiberium.** republicam ad ministrant prohibuit indigna nex diu
 turne in ca comorari **Quidius** **Her** erat in vita **Her** est morsillata ab alio
Interfectio idem **Sub** nexu pphēditur eius cōpositū **Semuer** q' nūis nō
 est vltatus cū his obitqz: vt **Ud** iē uia cētem seminecē **Pex** est precatio: vt
Fund amūs pces ad dñm. z forte nostri miseribz **Dapes** sunt abaria. **daps**
 ntūs z vix raro inueniūtur **Et** sunt vices vel vix pmo vicissitudo **Inueniuntur**
 tamen vix ad uerbiū **Item** faciam' hoc fm vices. i. viasim **Enā** transsumi
 tur pro loco: vt hic bz pastoris vicē. i. locum pastoris **Petrus** salutabis mea vi
 ce vel meo noie **Etiā** capitur pro potestate: vt interponere vices: **U** **Dux**
 burgundie inter hostilitigantes vices suas interposuit. **Accipitur** pro statu.
 vt **Doleo** vicem tuā **Red** d' ā tibi vices in malo. refundas gratias **Sciē**
 dum scōo de hoc nomine vis q' rectus nō vult hoc innuere q' habeat tm tres
 casus in singulari. sed qd habeat omēs casus sub tribz solū terminationibus in
 singulari. vt in ntō gto z vto vis **In** drō z ab lōo vi. in accō rum. **Uel** nota vis
 fm q' duofz **Uno** mō p potētia corpis vt violētia accipit. vt **Um** imbutus

i i

dempta tertia. et in singulari solum tertiae. **Exemplum.** vt **Uterq;** fecimus
Uterq; fecistis. Incongrue vero dicitur. **uterq;** fecerunt. Sed debet dici vtri
 q; fecerunt. Et in singulari **uterq;** fecit. **Sciendū** circa illū certū Distribu
 tiū vim tribuas. q; omnis capitur dupl. vt p; in textu. sc; distributīe et col
 lectiue. **Et** hoc dicit ideo. quia cū capitur pprie tūc capif distributīe et caret
 vto. **Et** quando capitur collectiue sumitur improprie. et habet vtm. **Uñ** omnis
 tunc capitur distributīe qñ pdicatum vere puenit subiecto. i. d; de subiecto
 et etiā de quolibet p;to sub illo subiecto. vt **Omnis** homo est animal. vbi ani
 mal vere d; de homine. et omnibus contēnt; sub homine. Sed omnis tunc capitur
 collectiue quando pdicatum vere conuenit subiecto. sed non vere d; de con
 tēnt; sub subiecto: vt **Oēs** apostoli dei sunt duodecim. Non sequitur **Petrus** et
Paulus sunt duodecim. Similiter totus etiam capitur dupl. sc; **Synca;**
 thegomatice. id est distributīe. et sic valet tantum totus. id est quelibet
 pars per quod resoluitur. vt **Totus** fortis est maior forte. id est quelibet ps
 fortis est minor forte. Et sic propositio est vera. **Secūdo** modo accipitur **Lathe**
 gomatice id est collectiue. Et sic resoluitur in illud complexum. **Ensh;**
 bens partes. vel in li. integer simul sumptum. vt **Tota** domus valet centus
 scuta. id est integra domus simul sumpta et non quelibet pars. **Et** hoc modo
 totus habet vocatm. pmo modo caret. **Uñ** **Jesus.** **Luncta** carent quito quo
 rum genitius in ius. Sed quatum casum dant totus solus et vñ. **Nota** q
 d; nota est inter **Lunctus** **Totus** et **Omnis.** Nam ois capitur pprie distri
 butiue. **Totus** pprie collectiue. **Lunctus** vero collectiue et distributīe. **Uñ**
Lunctus homo id est omnis homo. **Nota** scdo q; hoc pnomē meus iuenit
 habere triplicem vtm. **Primus** est mi. et ille est magis v;itatus. **Secūdo**
 est mee: et ille rarissime reperit. **Tercius** est meus. et ille etiam qñq; inuenit.
Uñ **popule** meus qd feci tibi. aur in quo cōstitaui te et.

Tres in plurale casus os oris omittit
Nes far ius thus rus illi sociare solem?

Postq; autor ostēdit qñ aliqua nomia carent certis casibus in singulari
 numero. **Hic** pñr vult determinare de nominib; carentib; aliquib; casibus
 in plnrali numero dices. q; ista nomina os oris. es. ius. thus. rus carent trib;
 casib; in pln numero. sc; genio d;to et ablatiuo. **Hic** nota q; pdictis nominibus
 addit ad huc hic plā noia. vt **Uinū.** mel. horzdiū. et etiam mare. **Et** debet res
 gula **Alexādi** itelligi fm vsūm: q; fm artem nō repugnat. vt hoc nomē **Ius**
 apud **Jurisperitos** comunissimū est in his trib; casibus. **Et** sic d; doctior in us
 ribus **Cōstructor** iurium. **Sciēdum** p vocabulis q; os oris est ostium cor
 poris. **Ius** habet aliqua significata. **Et** p omnib; suis significatis caret pln
 numero. **Uñ** dicit **Ius** campestre pprie d;e v;um: vt iste pscriptus ure cam
 pestri. **Item** **Ius** pprie v;v;roek. **Uñ** **Thure** deum placā et. **Ite** **Rus**
 proprie significat boulant

Terra fit ops et auar? opes s; opē petit eger
Lens lendis capiti lens lētis cōuenit ori.

Hic autor determinat de heteroclitis quē sub diuersis casibus et diuersis
 obliquis diuersa significat. **Dicit** enim sic. **Terra** fit ops in nō significat trā

Os
 Acb
 Far
 Thus
 Quis
 Rus

Op6

In accō singlarī auxiliū **A**ri p̄ll numero diuicias fr̄ **L**ucti. **L**ens leōis capiti. **H**ic poit alia nomia fm̄ diuerfos casus diuerfa sc̄pta. **E**terit ordo tenax. **C**assid̄ is galea. **Q**uia hęc noia fm̄ diuerficate casuū diuerfa sc̄pt̄. vt pr̄z int̄uēt̄i textū. **S**ciē dum p̄mo q̄hic p̄bendūtur alia nomia q̄ su b̄ diuerfis casibz z terminatiōibz diuerfa sc̄pt̄. **E**t gl̄as glanis d̄rumoz colli: s̄ glans glādis est legumentum vellapill? **B**ombarde **L**ar larris p̄rium nomē est. **S**zar laris dom? est et foramē **F**rons frōris est ps̄ capitis **S**z frōs frōndis ram? arboris ē. **P**res pretis ē mediator. **S**ed pres p̄dis id est diues. **I**tem vas vadis est pignus **V**as valis capis pro continente **S**ilr os oris. os ossis **G**los oris ossis q̄ supra exposita sunt **T**igris tigris id ē flumen. **S**z tigr̄dis ast̄ aial. **P**erges eris est herba vel manipulus **S**z merges gis est auis q̄dā pp̄ie eyn duker. **S**z milit̄ palus pali eyn pael. **S**z palus paludis ē lo? a quo us **A**cus acenis est palea **S**z acus us iū est ornāmētum mulieris **L**acer canceris morbz quidā **S**z cancer cācri est piscis q̄dā. vel signum celeste **S**ciēdum p̄ vocabulis q̄ **O**ps pinguis terra apud nos. s̄ apud poetas est dea terre. **E**ta nomine ops d̄r opimus a um? i. pinguis. **E**t comedi de boue opimo. **I**tem ille accūs opem nō solum auxiliū fr̄: s̄ omnes obliqui i singulari sc̄pt̄ auxiliū. vt opis opiopem **E**tiam iudem obliqui in singulari sc̄pt̄ possessionem vel facultatē **U**nde **V**irgilius in eneid̄os. **N**on opis est nostre grates perfoluere dignas **I**tem inuenit̄ distinctum nomē opis. z est nomē cuiusdā uirgis. **U**i z eas dem dea apud poetas d̄r ops rea seres cibeles. sed illa omnia iam ponūt̄ur p̄ terra. **I**tem lens gl̄is z cassis exponūt̄ur i textu. z sunt etiam super? exposita

Hic dat z hęc hospes hęc hospita sospita sospes

Postq̄z autor determinauit de heteroclitis declinatione que sub diuerfa declinatione diuerfa significat. **H**ic vult determinare de nominibus que sub diuerfis declinationibus idem significat. dicens. q̄ ista duo nomina hospes z sospes cōmūnis generis tercie declinatiōis formant de se nomina fœm̄inini generis p̄ime declinatiōis. vt hospita hospite. sospita sospite. **S**ciēndum p̄mo q̄ sicut d̄r **P**alscian?. **I**nter oia noia p̄mūnis generis in ceteris minata solū tria de se faciūt fœm̄inina in a. vt hęc duo in lra posita. z tertium super add̄ dif. **L**antistes q̄d est ḡs cōis z format de se antista anast̄. vt ap̄d **L**iceronē. **P**ost̄ridic sacerdotes cerer̄ atq̄z illi? phani antist̄e maiores natu probate ac nobiles mulieres rem ad magistrat? suos deferūt. **S**ciēd̄ iuscūdo q̄ hoc nomē hospita dupl̄ accipit. vno mō ē substantiū p̄me declatiōis. vt d̄r in textu. vt hęc mulier ē mea hospita. **S**cōiuenit̄ adiectiue etiā in p̄ma declinatōe. vt **H**ospita terra. i. habita bilterra. hospita aq̄. i. aqua in q̄ p̄ anchora figi. **E**t isto mod̄ ofm̄ **H**uguitiōnē masculinū est hospirus z neutriū hospitiū. **I**nuenit̄ur etiā hospita in tercia declinatiōe in plurali sub neutro genere in n̄to accō z vocatiuo. ceteris autem casibz caret. vt dicit **P**alscian? ponendo hoc exemplum **H**ospita sava **H**ospita flumina. **S**imili mod̄ iuenit̄ur etiam compōsitum eius sc̄licet inhospita **E**t sic d̄imus **I**lla est inhospita domus pp̄ie. i. non hospiciū. **E**t sicut dictum est de hoc nomine hospes ita pariformiter potest dici de hoc nomine sospes. **S**ciēndum tercio pro vocabulis q̄ sospes dicitur ille q̄ recipit vel recipitur hospicio. **A**d differentiam etz

go obseruandū solet ab expertis causa dñe eis ad iūgi adiectm actiu? a. ū. vel
 passiuus a. ū. vt **P**etrus est hospes me? passiu? **E**t istoz noim actiue z passiu
 uefcātū sunt qñqz. vt **H**ospes zelotipus puua vector alūnus. Actū siue pa
 ri sub eodē noie signār **U**rdicit qdā. **S**olum? solum passiuue fr. z est idēz
 qd nutria? **I**tē puua passiuue fr. **E**t ist? noibz etiā dz ad di causa dñe noim
 adiectm actiuus a. ū. vt passiu? a. ū. vt zelotip? actiu? dz q suspiciū hz de mu
 here sua. zelotypus dz etiā emulatoz forme

Vesper re ra rum pars est extrema diei
 Noctis vel mundi vesperqz suū tenet etas
 Quilibet etatem mundi lego vesper habere
 Vesperus est stella ri solus dat tibi psalmos
 Officium tibi re ra rum totaliter implet
 Ri roz cantat re raz timpona pullat
 Glis aial. glis terra tenax. glis lapa vocatur
 Ris primū. glissis tenet altera. tercia glitis
 Cassus idis galea capitur fera casse retenta

Hic vult determinare de noibz ijs q sub diuersa declatōe hnt id ē scātū dz
 cens q hoc nomē vesperz hoc nomē vespa re. z hoc nomē vesper. ri. scāt extre
 mā pte diei. z hoc ppue. vt bonū vesp. **E**tia hnt extremā pte noctz. z extremāz
 pte mudi vt **V**ergete mudi vespe **E**tia hnt finē cuiuslibet etatz. h hoc impro
 prie z trāsumptiue. **T**ūcibi. **V**esper? ē stella. **H**ic subiungit vnū notabile
 dicēs. q vesperus ē qdā stella q alio noie **L**ucifer dz z hoc mane. **N**octe so dz
 heler? **E**t eadē stella est dz venus. **V**n **U**lt de mane ven? vocitari **L**uci
 fer. **E**t vult **S**erotinus vesp vt vesperus hesperus esse **I**n hespera re. i. hora
 diuidēs noctē z diē. **I**n hesperia. i. hispania. **T**ūcibi. **R**i roz cantat. dz q ves
 perū oīū sunt psalmi in vespis. vt **I**n legūtur vespi. **S**z vesper arū plr tm est.
 totū officii vesprinū **E**t sic dicim? post vespas veniā ad vos. **S**ciendū pz
 mo q fm **B**ugz. respit hic vespi scōe declatōis cui? grūs sepe caret rectore.
 vt veniā ad vos vespi. **V**n **T**ulli? **Q**uid q die dixerim aut fecerim recogni
 tabo vespi. **E**t **T**hereti? in tercia comedia. **N**unqstā mane egredior: neqstā
 vespi domū reuertor: qñ re in fundo aspicioz fodere. **S**ilr inuenit vesp vespis
 tercie declatōis neutri g. **V**n **A**le rā der (iter hoc vesperqz se qur) q nullū no
 mē scōe declatōis in er terminatū ē q? neutri **T**ercio inuenit vespere ris tercie
 declatōis de dia bilis. **E**t pōit ab **A**lexandroibi **V**espē paschal. **A**lij tamē
 dicūt q sit ibi abli casus. **A**lij so q sit grūs syncopat? huius nois vespera re.
Etia inuenit vesper arū. plr tm. h hoc aliō fr. i. horas vesprinas. **Q**uito inue
 nitur vesper ri. vespa re. z vesperus vespi. q oia idē hnt. licet vesperus signifi
 cer stellā (vt pzin textu) **D**e scātis z de declatōe dicit **H**enricus de **C**olonia
Dedinare potes hęc noia vespa vesp. **E**t qd terminet um nō flēctes vespere
 solū. **V**esp in i sit mas. neutri fit in is grūs. **V**espera pluralē recipit vesperqz

Vesper
Vespere
Vespera
Vesperz

|| Vesper 9
Vespel 024
Vespere 027

Glis ¹¹¹⁶
116
118

Cassus ¹¹¹⁶
116

secunde. **O**libet illorū ps est extrema diei. **S**i p̄rie sumas transsumēdo fa-
cis vt sit. **A**eraz noctis vite mūdi q̄z finis. **S**ciendū sc̄do p̄io intellectu hu-
iūs vterus. **Q**uālibet eratē z duplex ēētas. s. maior z minor. **M**aior ētas p̄-
dici ētas cuiuslibet hoīs. q̄ diuiditur in infantia pueritia a dolescentia iuue-
tute senectute z decrepita ētatē. **U**n̄. **I**nfans inde puer adoleſcēs post iuue-
nis vir. **D**iaf̄ inde sener postea decrepit. **S**z maior ētas d̄r ētas mūdi. **E**t ē
septuplex. **U**n̄ **I**ncipis ab adā quā formauit de ētas. **A**d hoc transiuit p̄-
ma seq̄ns abrahā. **A**d dauid extēdit se tertia quarta s̄z inde **A**d trāsmigrā-
tes in babylone fuit. **Q**uinta perit cursum ch̄isti venērīs ad ortū. **A**d fis-
nem mundi currere sexta parat. **C**laudatur in requie sanctorum septia cur̄
Claudere fulgozē vespa nulla p̄t

Tignū l'om
Pisa l'om

Tignus vel tignū declines pisagz pisum

Hic auctor ponit q̄dam alia noia q̄ sub eodē f̄cato sunt diuersi gener̄. z eti-
am aliqui diuersē f̄catōis. vt **T**ignus vltignū **P**isa vel pisum. **S**ciendū
q̄ sub illo noie tignū p̄henditur q̄dam alia nomia q̄ sub eodē f̄catōe termi-
nātur in us vel in um. **P**rimo omnia p̄posita ab hoc nomie graphus rem ina-
numatā f̄catia. vt **P**aragraphus vlt paragraphū. **C**hirographus vel ū. cen-
hantē scribit. **S**yngraphus vel um. cenēn brief v̄t den anderen gesneden.
sive p̄scriptio duoz. **E**t d̄r notāter rem inanimatā f̄catia p̄ter ista nomia.
Agiographus. hystoriographus q̄ solū in us terminātur. **S**c̄do omnia noia
lapidū in us terminata sub f̄catōe gene. etiā in um sub neutro genere terminā-
tur. vt **C**ristallus vel um. z sic de alijs. **T**ercio omnia noia libroz in arius ter-
minata etiā in ariū terminantur sub neutro genere quāuis sub us sint mal-
culini generis v̄sita. vt **C**alendarius vel calendariū. **C**ōmemariū vltū.
Orariū vltm. **Q**uarto multa herbarū noia: vt **J**opus vlt Jopū. **U**n̄ ma-
cer. **E**st ilopū sicā zc. **T**hymus vlt thymus. **U**n̄ **V**irgū. **A**pes plūmna
thyma volant. **R**ocus vlt um. **H**ardus vel um. **C**ostus vel um. **Q**uinto q̄-
dam noia arborū: vt **B**urus vel um. **T**arus vel um. **D**e illis tamē d̄r d̄ra-
quia s̄m quosdam sub um hęc nomina f̄cāt ramū abscisum. z sub us totā ar-
borē. **S**exto q̄dam nomina fluuioz: vt **R**henus vel rhenū. **H**iberus vlt um
Un̄ **P**etrus helic. **C**ontigit rhenū flaccō nostro dare neutrum. **S**ub us
nūc tempis sunt magis v̄sita. **S**eptimo in multa alia noia q̄ nō possunt speci-
ficari subcerta regula: vt **D**ipondius vel dipondiū. q̄dam genus nummi
Pogeus vel um. **P**ergeus vel um. **U**trūq̄ solem fr̄ vel domū sub terrane-
am. **D**eutronom̄ vel deutronomū liber biblic. **G**alerus vel um. i. pile' pe-
regrinorū. **G**arofagus. teu. cen serck steen. **A**cinus vlt acinū. i. granus v̄e.
Punctus vel punctū. **P**astillus vel pastillū. **A**ngiportus vel um. i. stric'
vicus. **S**crypulus vel scrypulū. **B**aptisimus vel um. **E**t pro eodē d̄r bapaf-
ma at'. **A**ngulus vel um. i. zona. **T**ypus vel um. i. figura representans alij
qd. **F**orus vel um. i. locus in quo aguntur cause. **C**arrall' vel um. p̄rie cen-
schotel korf. **C**alarus vel um. i. canistrum. **S**ciendū sc̄do q̄ sub illo nomi-
ne p̄sa plura alia p̄henduntur eiusdem formē. q̄ pro eodē f̄cato s̄nt gener̄
f̄eminini vel generis neutri: vt **T**apeta vel tapetū. i. ornamenti in eccl'is.
Et pro eodē tapes tapetis vel tapere tapetis. **P**osita s̄z tapetib' altis. **Q**ui-
dus dicit. **H**aro quippe tapeta tapere. **A**rma q̄ craterasq̄ sumul pulchras
q̄ tapetas.

gta petas. Similiter inuenitur Antica vel cū. i. anterior ianua. Postica vñ
 um. i. posterior ianua. Dedita vel um. i. meda ianua. Item Dedita her
 ba est. Est que z melica que semel facta decē annos durat hec. Darcus. Ca
 ro. Sorta vel cortū. i. meretricij cōmuniū tamen inuenitur in neutro genē.
 Anticoena vel um. i. merenda ab. scz qui datur post meridiem ante cenam.
 Strata vel stratum. i. via regia. Sed stratum solum neutri generis id ē le
 ticia. Lanteria vel canterisi. i. inustio qua inuritur maleficus propter forefa
 ctum. Unde Quidam ponunt differentiā inter canteria z canterium. In
 de Quolatro signatur dicā canterium fore ferrum. Lanteria proprie dicas
 in carne fo: a nen. Regilla vel regillū i. p̄ciofium reginarum vestimentum
 Unde Plautus Quid erat induta an regillū an mendiculā id est pauperz
 mulieris vestem. Penicilla vel penicillum. i. spongia. Et venit a peniculus
 Textrina vel textrinū. Et generaliter omnia nomina in un terminata locuz
 in quo aliquid fit a hospifice significantia etiā pro eodez significato in na terz
 minantur. vt Textrinū vel textrina. i. locus texendi. Pristinū vel na. i. loc⁹
 pinfendi. z sic de alijs. Dolabra vel brum est instrumentū planād i ligna An
 tipendū. i. instrumentū quod suspenditur ante altare. Tribula vel luz. Et
 ponitur dōna inter tribulus a um. Vñ. Est tribulus distil. la vlegbel. lum.
 ḡstoter. z q̄libet a tribulando d̄. Colastra vñ um. i. nouū lac. Stragula vñ
 lum. een strige. Reperuntur etiam qdā noia sub a z sub us pro eodez facto Ut
 Sambuca vñ us. Libuna vel us P̄ofuga vel us. z ceta z posita a fugio.
 Pronub vñ ba. z alia z posita a nubo Ḡlta sub a z muna? reguntur Item
 Pignus pprie een sparre J̄c P̄sa est legumen quod odā.

Cornus vel cornu dices tonitrus tonitru ve.

*Corn⁹ vel v.
Comit⁹ vl. tru.*

Hic auctor ponit heteroclism hoz noim tonitrus z cornus dices q sub us
 z sub u sunt quartē decliationis pro eodez significato z sub us declinant. sz
 sub u nō declinantur. Sciendū p̄mo q̄ p̄m P̄scianū inuenitur aliud no
 men cornus cornu fecāde. i. arbor qdam cuius fructus dicit̄ cornū Vñ f̄sus.
 Corna gerit cornus pecūd uz sunt cornua cornu Et qd̄ cornus hic sit quartē
 p̄ter qdā regula P̄sciani dicentis Dia noia masculina in us terminata
 formantia de se neutra in u sunt quartē decliatōis: vt Tonitrus vel tonitru
 Cornus vel cornu D̄ notanter. nomina masculina. p̄ter nomina neutri ḡ
 Ut Pecus quos format de se nomen in u. nō tamē est quartē decliatōis: sed
 terciē Et a P̄sciano sub is duobz noibz plura z p̄henduntur. Ut Specus
 vel specu Cestus vel cestu Penus vñ penu Astus vel astu Et dicit P̄scia
 nus q tonitrus nō hz plēn nūmēz. neqz etiā tonitru Et licet inueniatur ton
 nitrua hoc nō est a noie tonitru: sz a noie tonitruū J̄c Cornus vñ nu. een horn
 vsus tamen pot⁹ ip̄m hz sub u. J̄c tonitrus est somus factus in nubibz. J̄c
 Astus. i. caliditas. Cestus dictiolatina est a cedendo deouca arma sunt.
 pu gili: sc̄stus sc̄de decliatōis z line diphthongo fit veneris. cingulū q̄ vxoz
 cum maritalis illi fides dabat a marito cingi p̄sueverat

Est glom⁹ atqz glomū vult h̄ glomeris sibi subdi.

*Glom⁹ ^{eris}
mi*

Hic d̄t q hoc nomē glomus est. p̄ eodem significato sc̄de vel terciē declina
 tōis. Sciendum p̄ ūmo q̄ sub hoc nomine glomus plura alia beteroz

dicitur p̄phēdūtur posita a Prisciano. vt **E**thiops vel ethiopus. **L**elchs vl ce
 lib. **A**rabs vl arabi. **T**itan vl titan. **E**lephas vl elephāt. **D**elphin vl Del
 phin. **D**iacon vl diacon. **P**auo vl pau. **S**trabo vl strabo. **S**copio vl sco-
 pius. **E**leazar vl eleazarus. **C**aspar vl caspar. vl etiā casperus pro eodē ap-
 um nomē. **I**ntubo vl intub. **B**anco vl banc. **V**ultur vl vulturn. vl vultu-
 ris pro eodē. **U**n vulcuris in siluis miscz mandebat homonē. **Q**uedā et ins-
 uenūtur in tercia decliatioe sub eodē. vt **F**rigor vl frig. **A**gor vl algus vl al-
 gu. **Q**ite decliatiois. **T**eter vl ter. **P**uber vl pubis etiā pubes. **A**pes vl apia
Vulpes vl vulpis. **S**edes vl sedis. **R**upes vl rupis. **Q**uedā voinueniun-
 tur in en vl in is pro eodē fcaro. vt **S**anguen vl sanguis. **I**nguent vl nguis
Pollen vl poll. **F**ē femē vl femur. **T**urben vl turbo. **F**ē adhuc eiusdē pla-
 fcati. vt **J**upiter vl iouis. **S**upeller vl supellectilis. **S**e q̄ter vel se q̄stris. **J**odo-
 ma **J**odomis. **h**ierosolyma vl hierosotymis in dē diaboliter vel enā hierusalē.
Alluuiū vl alluuiū vl alluuius. **S**ilv̄ proluuū z **C**alluuū. **I**nternētiū vl i-
 ternētio. vl es pro eodē. i. interfectio. **Q**uedā modū tamen apud autores inue-
 niuntur ita fuerunt.

Ambo duo

Ambo duozq; mari faciūt neutz; similari.
Pr̄ima quintus. orumq; tenet ḡtūs
Sepe duū dabim? neutro h̄i syncopa fiat
Cum terno sextus facit obus et os sociamus
Quarto. sed neutz; formabis in o quasi primū
Pr̄orsus femineū datur ad morem dominaz;

Hic autor docet declinare hec duo nomina. **Ambo duo.** dicens. q̄ per om-
 nia in masculino genere z neutro habent eandem declinationē. de m̄pro accō
 pl̄i. qz i masculino h̄nt os in accō pl̄i. vt **Ambo** duos. s; in neutro h̄nt accō si-
 mille nrō. vt **Ambo duo** z in ḡtō pl̄i in neutro genē duob; b̄t duū pro duozq;
 syncopā. **E**t in facio genere d̄nt declinari eodē mō sicut hoc nomen **Domina.**
Sciendū p̄mo q̄ hec nomina ambo duo carent singlī nūero. qz nō vnitate.
 sed pl̄alitate important. **E**t ambo caret vrō pl̄i. qz capis distributiue. z olim
 fm̄ gr̄maticos etiā habuerūt in accō pl̄i in masculino genere. sicut adhuc
 aliquotiens inuenit ap̄d **U**rgilū. **E**z istud iam aboleuit. **I**tē **Ambo** z duo
 d̄nt. quia duo ponitur collectiue. z ambo distributiue. **T**ercit̄ **C**atholicon
Utrūq; tamen p̄r distributiue capi. **I**tē inuenitur etiā ambo onis singlar;
 in simplici. **U**n **Patris** amore duo calciam̄ra duo. sed in p̄positis est b̄i vl
 ratum. vt **I**nduo. **E**xuo.

**R^m ca^m est de
 trib; ḡdibus
 compatiōib;**

Hunc gradib; trinis qui cōpat ire notabis
De primis ambos debes formare sup̄mos
Est adiectiuū graduū collatio talis.
Dum valet augeti sua proprietates minui ve

Istō est.

(Marginal notes on the right edge of the page, partially cut off and difficult to read.)

Constud est tertium Capitulum in quo auctor docet de comparatione nominū
Et p̄mo ostendit q̄ tres sunt grad⁹ comparatiōis dices. **I**lle qui vult debite cō
parare debet scire q̄ tres sunt grad⁹ comparatiōis scz positiu⁹. comparatiu⁹ ⁊ sup
latiu⁹. Postea subiūgit modum comparationis in ḡnali. **I**bi (De primis ani
bos) dices q̄ comparatiu⁹ ⁊ suplatiu⁹ formant a positiu⁹. **T**ercio ostendit q̄ no
mina comparantur. **I**bi Est adiectiu⁹. dices q̄ nomina adiectiu⁹ solum com
parantur q̄ significat proprietatem insensibilem vel remissibilem. **N**emo potest
scire que nomina hnt comparatiuū gradum: que nō. nisi qui sciuerit q̄ res possunt
augeri: que nō. **A**equalis nō habet comparatiuū quia omnia cōlia eque equa
lia sunt. **S**ilis comparatur quia nō omnia similia eque similia sunt. **N**ullum no
men comparatur cui aduerbiū eque adiūgi p̄t in vli. p̄nunciaio in quo de se
ipso d̄r: vt oia plena eque plena sunt. **O**mnia vacua eque vacua sunt. **O**ia bi
pedalia eque bipedalia sunt. **O**ia inre gra eque integra sunt. **S**ciēdum p̄
mo q̄ positiu⁹ est grad⁹ qui s̄t suū significatum siue excessu: vt fortis. **C**om
paratiu⁹ vero q̄ vltra significatum sui positiui hoc aduerbiū magis s̄t vt
fortior id ē magis fortis. **S**z suplatiu⁹ s̄m **P**ulcherrimus est q̄ hoc aduerbiū
maxime vltra rem sui positiui cōsignificat: vt fortissim⁹. i. maxie fortis. **E**t
dicit **P**ulcherrimus q̄ positiuū. p̄paratim. ⁊ suplatiuū eadem rem licet diuersimod⁹
de significat. vt fortis sine additione fortior cum additiōe valde fortissimus
cum sup additiōe maxime. **S**ciēdum scdo q̄ hic solet queri **A**n vltra sup
latiuū possit fieri p̄paratio. **D**icēdum q̄ sic. ⁊ hoc dupl̄. **P**rimo ois suplatiu⁹
potest de se formare alios grad⁹ scz comparatiuū ⁊ suplatiuū ad exprimēdum
vehementem cōceptum metis vt petr⁹ nedum est optim⁹. imo optimissim⁹ fo
cior. **N**ero sunt pessim⁹ imo pessimissim⁹ hoim. **S**cdo fit p̄paratio suplatiuū
mediatib⁹ q̄s per ⁊ sup. ⁊ hoc dūmodo int̄ plures s̄m grad⁹ excessus fit loquū
tio: vt **J**oānes est bon⁹. **P**etr⁹ melior. **Z**e ger⁹ optimus. **E**t sic etiam dicim⁹ q̄
dam est mal⁹. quidā peior. quidam pessim⁹. quidā suppe s̄m. ⁊ quidā sup
pessimissim⁹. **S**ciēdum tercio q̄ sicut textus d̄r **A**diectiu⁹ p̄parat hoc intel
ligēdum est sepi⁹: q̄ etiam nomina substantiu⁹ p̄t p̄pari de qua p̄paratio
est regula. **O**ia nomina substantiu⁹ sc̄ntia quādā proprietatem excellētiam
p̄nt rōne illius proprietatis p̄parati ad se essent adiectiu⁹. **E**t hoc intelligit p̄mo de
proprijs nomib⁹ viroz vel mulier. vt **N**erononior neronissim⁹ id est crue
lis. **S**imon simonior simonissim⁹. i. simoniam exercēs. **S**ampson ior issim⁹.
id ē fortis. **G**animedes ior issim⁹. i. luxuriosus. **U**n. **Q**ui sedet hac sede gaz
numdiore est ganimede. **T**hais ior issima nō h̄z masculinum q̄ mulier erat
Scdo intelligēda est regula de nomib⁹ appellatiuis. **U**t coruus ior issimus
id est durus. **T**u lapide lapidior es. i. durior **V**ulpes vulpiore vulpissim⁹. i.
fallax. **T**erciore regula intelligit de nomib⁹ gentilib⁹. vt **P**unus ior issim⁹ id ē
instabilis **B**rito britonior issim⁹. i. stult⁹. **R**homan⁹ ior issim⁹ id est ia trans.
Barbarus ior issim⁹. i. grossus. **I**ncep⁹ insullus. **G**allus ior issim⁹ id est luxu
rius. **A**lman⁹ ior issim⁹. i. bibulus. **H**ic aia duerte. **P**ulcherrimus d̄r q̄ pro
nomina possessiu⁹ extra p̄pariam naturam vel significatiōē capta etiam p̄nt
compari: vt tuus tuior tuissim⁹. **E**t scribit in p̄duōe epla ⁊. per me **J**oānem
tuum imo tuissimū. **E**t d̄r: vester vesterior vesterim⁹. **E**t hoc modo d̄r **P**ul
cherrimus hoc p̄nomen ipse comparatiue inuenit. vt ipse ipsior ipissim⁹. postet tñ hoc
venire ab ipsius: quia vbi nūcōr ipse. antequi ipsius dicebāt. **U**t p̄z in **T**herē
tio. **S**ciēdum **Q**uarto q̄ non solum nomina comparantur. **T**er numeriam

cundum formā alexādrī. **S**ciēdum Scōdo q̄ fm Palsianum 2 alios au-
 tores grammaticē inueniunt qdā alia nomina que nō formant suum p̄pari-
 tū scdm formam Alexādrī. sed formāt acti essent p̄cipia nomina lit̄ posita
 in enstermiata. **U**t p̄mo sunt omnia composita a facio in fuscus terminata.
 vt **F**agnificus. magnificētior. magnificētissim⁹. 2 nō magnificitor. sicut ha-
 bet autor noster honorific⁹. munificē. mirificus. sacrific⁹. maleficus. benefic⁹.
 veneficus. rabificus. moribificus. luerific⁹. inter que mirificus etiam inuenit̄
 habere mirificus. 2 mirificissim⁹. **U**t apud **T**herētium. Dirificissimus est
 patruus tuus. **S**cōdo omnia p̄posita a volo in volus terminata: vt maliuolus
 maluolētior. maluolētissim⁹. beneuolus multuolus paru uolus turpiuolus
 variuolus. vt mulieres sunt variuole. **T**ercio omnia p̄posita a dico. vt **D**a-
 ledic⁹. entior. entissim⁹. benedicus veridic⁹. fatidicus id est qui v̄tura p̄dicat a
 quib⁹ excipit causidicus qd̄ poti⁹ est s̄bm: **Q**uarto omnia p̄posita a loquor in
 loquus terminata. vt vaniloqu⁹. entior. entissim⁹. turpiloqu⁹. scuriloquus. nō
 uiloquus. magniloquus. doctiloquus. id est qui doctrinaliter loquit̄. grand
 loquus. altoquus. **Q**uinto omnia p̄posita a sequor in sequus terminata: vt
 turpisequus. entior. entissim⁹. malisequus. bonisequus. pedisequus. assequ⁹.
Sexto omnia p̄posita a bibo in bibus terminata: vt multibib⁹. entior. entissi-
 mus. optimibib⁹. **U**t apud **A**eniam de quodam comite. **E**rat em̄ multibi-
 bus 2 optimibib⁹. equib⁹ibus id est qd̄ ad equales haust⁹. bibit. **S**eptimo nomi-
 na p̄posita a fugio i fugus terminata: vt pfugus. refug⁹. subterfugus &c.
Sciēdum q̄ sinisterior excipit ab illa regula (**S**it tibi dedinar) q̄ p̄ illā re-
 gulam habet sinisterior irregulariter. **E**t **R**emig⁹ sup̄ **D**onatum vulc cō-
 p̄phēdere sub hoc nomine sinisterior illum p̄paritū dexterior. s̄tm ille nō est re-
 gularis quia dexter vt dicit **A**lexander habet dexteri vel dextri in ḡto 2 sic for-
 mare de se dexterior vel dextrior. **S**ciēdum p̄ vocabulis q̄ dexter quā
 doq̄ idem est quod prosper. etiam capitur p̄ iusto. sed sinister id est aduersus
 vt habui sinistrum euentum id est aduersam fortunam. **E**tiam dexter 2 sis-
 nister accipiuntur relatiue. vt dextrum dicat ad sinistrū. 2 sic referunt ad p̄es
 corporis: vt latus dextrū latus sinistrū. hoc mō fm̄ **R**emigium nō p̄paritur:
Item iunior excipit quia regularit̄ habuisset iunior. 2 est ille q̄ est m̄ior
 gratis. **I**tem potis excipit **I**deo. nō q̄ irregulariter format suū p̄paritū s̄ q̄
 irregularit̄ format suos grad⁹ quo ad scationē q̄ hic 2 hec potis 2 hoc pote. i.
 potēs vel possibit. **S**ed potius 2 potissim⁹. i. melior optim⁹. **U**t eligatis p̄e
 potiozem. i. meliozem. **E**x dictis p̄t̄ q̄ errāt dicētes q̄ potis sit ideo irregulari-
 ter q̄ indedinaibile. sed hoc nō est v̄t cum dedinat̄ hic 2 hec potis 2 hoc pote.
Et dicit **P**alsian⁹ q̄ format de se aduerbia potiter 2 potius quē etiam p̄parit̄.
 vt potiter potius potissimū vel me. 2 potissime idem est qd̄ maxime p̄cipue
 seu p̄sertim 2 ab ipso nomine potis veniūt v̄ba composita figure. vt **I**mpotire
 cōpotire. i. potētem facere seu inuestire. **E**t subdit hic **P**alsian⁹ q̄ p̄o eodem
 dicit̄ hic 2 hec potis 2 hoc pote. vel hic 2 hec 2 hoc potēs. vel hic 2 hec 2 hoc pos
 tis. **U**t apud **L**atonem. **E**t sic dicit̄ excipit hoc nomē potis sic eodem modo
 debet excipi hoc nomē nouus qd̄ etiam irregularit̄ comparat̄ quo ad scationez
Ut nouus nouior. i. nō antiquus. nouissimus. i. vltimus. **E**t hoc nomē ne-
 q̄ excipit p̄ tanto qd̄ non habet dem̄ singularem in i v̄n formaret suū p̄paritū
 regulariter. **N**eq̄ nequicia. i. puerlit̄as 2 luxuria. **U**nde **Q**uidius **N**equi-
 cia est quę nequitiā esse lenem

De formatioe su-
platiui a posino
impprio;

dicitur conueniens cum altero in qualitate.

Dat remus supra cui post sociatur ei extra

Solus erit minimus faciunt rimus prope magnus

Datq; rimus citra bonus intra iungitur ultra

Infimus est solus de pridem fit tibi primus.

Hic Alexander ponit aliquas dictiones per modum exceptionis quae irregulariter formantur superlatiuos: ut supra post. &c. ut patet in textu. **Sciendū** primo, quod sicut dicitur supra habet superius. **Et** superius vltimus comparatur irregulariter et habet summus, sed secundum alios supra superius et superius summus, cui potest assentiendum. **Est** etiam summus superlatiuus huius nominis celsus. **Item** extra habet duplicem superlatiuum, scilicet extremus secundum Alexandrum, et extremus secundum verbum. **Et** extrinsecus natus. **Item** prope sic comparatur. **Prope**, prior, primus. **Et** prope siue superpositio siue sic ad uerbum, scilicet cum regit dicitur uel accipit. **Sed** quando est ad uerbum, promissive capitur pro fere uel quasi non comparatur. **Sciendū** secundum quod de positionibus earum comparatione datur regula scilicet quod omnis gradus uenit a positionibus regentibus accipit potest, propter suum proprium casum, scilicet ablatiuum comparatiui et genitiuum superlatiuum etiam regere accipit, quia quocumque casum regit positiuus, aliter etiam regit comparatiuus et superlatiuus. **Exemplū** Ciceronis. **Ad** castra nostra aduersarioz castris propius urbem mouerentur. **Idem** Officiu meū esse putauit habere exeretuz quod proxime hostium. **Item** Salustius. **Proxime** hispaniam mauri sunt. **Et** similiter inuenitur apud plures auctores. **Sciendū** tertio quod differentia est inter prius comparatiuum ad uerbales: et prius comparatiuum nominalem. **Nam** prius significat tempus, huiusmodi personam unam inter duas. **Ut** ego prius te vocaui, id est in priori tempore. **Ego** faciem uestram prius uidi, sed nescio ubi. **Ego** prius te vocaui, id est duorum prior te vocaui. **Sicut** differunt posterior comparatiuus nominalis et posterior comparatiuus ad uerbales. **Nam** posterior dicit ordinem inter personas, ut **Ego** posterior ad uos ueni. **Sed** posterior dicit ordinem temporis, ut **Ego** posterior ueni. **Item** differentia inter prior et posterior, similiter et inter primus et superius. **Nam** prior et posterior solum de duobus dicitur siue ut omnis comparatiuus. **Sed** primus et superius superlatiuum dicitur de pluribus quod duobus. **Quare** de duobus proprie dici non potest. **Petrus** uenit primus et posterior, sed cum plures fuerint dicendum est. **Petrus** uenit primus.

De comparatione u-
regulari quae ad
comparatiuum et superlatiuum

Res bona res melior res optima res mala prior.

Pessima, res magna res maior maxima rerum

Parua minor minima, die multus plurim? adde

Plus pluris neutro, totum plurale teneto.

Hic Alexander ponit aliqua nomina quae irregulariter comparantur. **Et** sunt exceptiones a regulis dicitur, quod secundum regulas illas suos gradus non formant. **Enim** clara est in textu. **Sciendū** primo quod triplex est comparatio, quod ad eam est in uocem terminum. **Et** est ubi comparatiuus et superlatiuus regulariter secundum uocem alio modo

fictiu formatur. nō tñ id ē fñtē cū positiuo. vt **Nou⁹**. nouior. nouissim⁹. pot⁹ po
 tior. sum⁹. qz ille positiu⁹ nou⁹ id est qd recens. s; nouissim⁹ id ē qd vltim⁹ us.
Elt pot⁹ id est qd potēs vl⁹ possibilis; s; potissim⁹. i. vltim⁹. **S**ecō fit **ppatio**
 fm fcatōez tñ. z est vbi **ppatiu⁹** z **suplatiu⁹** id ē fñtē qd su⁹ positiu⁹ cū excessu.
 sed nō regulariter a positiuo formatur. **E**t hoc mō **ppant** noia in lra posita.
 vt bon⁹. melior. optim⁹. **E**t illa dō **ppatio** irregularis. **T**ercio fit **ppatio** fm
 vocē z fcatōez sit. **E**t est vbi **ppatiu⁹** z **suplatiu⁹** id ē fñtē cū excessu qd su⁹ pos
 sitiu⁹. z etiā regulariter formatur. **U**n **Ensu** vl⁹ voce collatio fit vl⁹ vtrog⁹.
Vocē nou⁹ fensuz bon⁹ fir doctus vtrog⁹. **E**t endū sedo pro vocabulis q
 melior z optim⁹ duplt accipiūtur. **U**no mō sunt noia dignitatū. z sic nō **ppa**
 rantur. **A**lio modo dicūt intentionē bonitatis. z hoc mō **ppantur**. **I**te maior
 z minor tripl⁹ accipiūtur. **P**rimo mō maior est por duob⁹ in tpe. z minor por
 sterior in tpe. vt **Jacob** maior. **Jacob** minor. **ppositio** maior. **ppositio** minor.
Et eodē mō ponitur supior z inferior. s; hęc quo ad vitia maleficia z tyran
 nos referūtur. vt **Dionysius** inferior. **Dionysius** su pior. **S**ecō mō maior et
 minor in pli mīerosumitur p genitorib⁹. vt p genitorib⁹ nris maiores nros
 dicim⁹. **E**t ex opposito minores sunt seqntes nos in linea z in tpe. vt **filij** nri
 filioz nostroz filij. q etiā dicitur poster⁹ seu liberi. **U**n **Tulli⁹** in **Salustiu⁹**
Ego meis maiorib⁹ strute mea fluxi. vt si p⁹us noti fuerint a me sumāt inū
 cū me morie fugare noli mihi antiquos meos obiectare. **s**at⁹ emē me me
 is reb⁹ gestis flozere qm maioroz opinioe vti. **E**t ita viuere. vt sim p⁹ster⁹ me
 is nobilitatē iniciū z p⁹ter⁹. **E**xemplū de li⁹ minozes. vt **Apud** **Iuena**lem.
Que faciūt proau⁹ hęc eadem faciuntq; minozes. **T**ercio modo maior z mi
 nor in pli numero fñt digniozes vrbis patrię vl⁹ cōmunes. vt **Datores** hu
 ius vrbis. id est magnates. **E**t iā maior z minor dicitur quantitatē corporis.
 vt **Joannes** est maior **petro**. **I**te de hoc nomie minus anima d uerte q ip
 sum etiā est a d uerbiū. **U**n qñcūq; hoc a d uerbiū minus fuerit iunctū nomi
 adiectiuo positiuū gradus. tunc **ppatiu⁹** z rranā fcatōem fcat. vt **Dim⁹** stul
 tior. i. p⁹udentior. **D**imus ineptus. i. aptior. **U**n **Therētius**. **N**emo fuit in
 eptior minus. i. aptior. **I**tem minus etiā capitur pro non. vt **D**imus bonus
 id est non bonus. **D**imime etiā pro non repitur. vt **D**ime faciā. i. non faciā
Item inuenitur multiplex malus. **P**rimo adiectm malus. i. vitiosus. z sic ē
 pma bzeuis. **A**ltero modo est substantiuū. z est arbor cuius fructus dī ma
 lum. **I**ndemalūpunicū. **T**ercio modo **Malus** est arbor nauis. p⁹te. cen
 mastdoem. **E**t pro his duob⁹ fcat⁹ z prod uat pōzem syllabam. **S**ic etiā inue
 nitur multiplex mala. **P**rimo inuenitur substantiue mala. i. maxilla. **E**t iā
 inuenitur mala adiectm. **U**n dō rñā. **M**alo carere malis qm mal⁹ rodere ma
 la. **I**tem inuenitur multus pmo p⁹icipialiter a malo. i. mola minuscus **S**ecū
 o **D**ulca vocabulū est sabinū. z fit pōenā pecuniaz arbitrio iudicē; inflicta
 vl⁹ ad correctionē maloz moz.

De ppatioē irregulari
 Tā non ē ppatiū msi
 p suppletionem

Ivel u si pīt us seqtur magis z positiuus.
Aut o si pīt is. tenuis fiet tibi testis.
Strenuus z dubius pius arduus egregiusq;
Per magis ista suū formabūt cōpatiuū.

Hic autor ponit regulā bīmembrē dicēs. q̄ nomē hīs f ante us vel u ante
te is hoc sumit suū positū cū hoc aduerbio magis loco ꝑꝑatiui. Exemplum
vt pius. ardu⁹. ingenu⁹. strēnu⁹. tenuis Et hec fca admittit ꝑꝑt duas reglās
sibi inuicē repugnātes **U**na q̄ oīs ꝑꝑatiu⁹ regulariter formā⁹ dꝑ excedere
suū positū ad minus in vna syllaba. z sic fm regulā esset dicendū. pius piōz
in ꝑꝑatiuo pꝑes syllaba. **A**ltera regula ē. **O**mnīqꝑ vocalis i pōit inf duas
vocales tunc pd it vim suā z dꝑ syllabificari cū vltia syllaba. z sic ē dicendū fm
regulā hāc piōz sub duabꝑ syllabis **S**z qꝑ regulē sunt eque potētes inuenitur
mediū. **E**t dꝑ intelligi regula de i z u veniētibꝑ in diuersis syllabis z nō i ea
dē syllaba. vt qñ vim suā non pd it ꝑꝑter ista noīa grauis nouus q̄ formāt su
os ꝑꝑatiu⁹ reglarit. **S**ciendū pmo q̄ ab alijs autoribꝑ pōit adhuc vna re
gula q̄ ē. q̄ adiectiua hñtia e ante us. etiā sumūt positū cū aduerbio magis
loco ꝑꝑatiui vt reus magis reus idoneus p̄ntaneus gūleus rubeus zc.

Hic nota q̄ ista noīa de q̄bꝑ dꝑ in regulis dictis fm **P**risicianū ap̄ antīqꝑ
grāmaticos inueniūtur regulariter ꝑꝑata. vt apud **C**aronem maiorē. **A**le
meliorē ind ustriorēqꝑ facit boiem. **S**ciendū scēdo q̄ inueniūtur duo no
mina hñtia i ante us q̄ tñ regulariter formāt suū ꝑꝑatiū. vt ꝑꝑicius z ꝑꝑu⁹.
Inuenit sepe in scripturis ꝑꝑiciōz. sꝑ tñ nō peccat q̄ hec noīa sumit cū aduer
bio magis loco ꝑꝑatiui z cū maxie aduerbio loco suplatiui **E**t melius est ea
sumi cū aduerbio magis q̄ in ꝑꝑrio ꝑꝑatiuo ꝑꝑter ignorantias. **I**tē Ardu
us. ꝑꝑie trefelick. vt Ardua causa. **I**tē industri⁹. i. callid⁹ diligēs. vt sapi
ens. **I**n industria. i. sapiētia. **I**tē incurius. i. negligēs. **I**tē iniurius idē ē q̄
iniurians. vt **T**res poīa iniurius. **E**t ista tria noīa formāt de se substantiua
in fozio genē. vt **I**ncuria **I**niuria **I**ndustria.

An̄te senex iuuenis adolefcens quattuor ista

Sola quidē solis vtūtur cōꝑatiuis

Voce gradus mediū superāt primos nisi quini.

Junior z maior ꝑꝑior ꝑꝑrior z minor ista.

Et nō plura suis equalia sunt posituis

Hic ponit duas doctrinas. **U**na est q̄ isti quattuor positui sꝑz **A**n̄te senex
iuuenis adolefcens. carent suplatiuis. **A**ltera est **O**mnis ꝑꝑatiuus excedit
suū positū in syllabis. demꝑris quattuor positꝑ in tertio. **S**ub q̄bꝑ ꝑꝑbendit
hoc nomē plus qꝑ deficit a positiuo sꝑz multus in vna syllaba. **S**ciendū pmo
q̄ quēdam nomina carent positiuo z etiā suplatiuo. **P**rimo inuenitur hic
z hec otior z hoc otius quod habet ocissimus in suplatiuo cuius positiuus
nō habetur apud grammaticos. **I**nuenitur tamen otis grecum significās
id q̄bꝑ auis a uita ꝑꝑie schuffuyt. **S**cdo inuenitur ille ꝑꝑatiuus tenꝑꝑior. sꝑ
nec positiuum nec suplatiū habet. **T**ercio penitior. quoz nūc positui nō
sunt in vsu. **S**ilr hoc nomen **D**iuēs iam nō habet ꝑꝑaratiū ꝑꝑꝑꝑ uisualiter
sed accōmodat sibi quādōqꝑ ꝑꝑatiū huius nomis dis ditis. vt **D**iuēs ditor.
Inuenitur tamen apud antiquos diuitior. vt ibi. **O**ppida sunt regni diuis
tiora mei. **D**e istꝑ dꝑbent⁹ de **C**olonia. **I**nre gradu pmo carz otior a cꝑꝑ sup
mo. **S**

Nobile q̄dā

mo. Sed placuit multis p̄m̄ grad⁹ fit vt otis. **Temperiorq; grad⁹** nunq̄
 p̄fert laterales. i. nō h̄z positū neq; suplatiū. **Sciēdus** sc̄do q̄n ali q̄ dictio
 caret suplatiū t̄nc ad exp̄mentū mēt̄is p̄ceptū sub illo gradu sumend⁹ est
 suus positū cum h̄ aduerbio valde vel maxie vel p̄p̄tū cum q̄d̄o p̄ll̄ oim̄.
Exemplū p̄m̄: vt iste senex. ille ē senior. hic ē valde vel maxime senex. **Hic**
 ē iuuenis. ille ē iunior. iste ē valde vel maxime iuuenis. **Exemplū** sc̄di. **Vt**
 hic ē senex iste ē senior. ille maxime oim̄ senior sed p̄or mod⁹ est ḡn̄ alior. **Et sic**
 dicit ille ē illoz maxime senex. **Nō t̄n̄** p̄ra artē fieret si q̄s dicit senissim⁹ vel
 iuuenissim⁹. licet p̄ra vsūm. **Circa** vocabula sciēdum q̄ **Iuuenis** habet
 compatiū tam in p̄i genere q̄m in neutro. vt hic ē hęc **Iunior.** z h̄ **iuuius.** h̄
 iuuenē positū grad⁹ neutri ḡn̄is nō rep̄it. **Nō t̄n̄** (vt q̄d̄a volūt repugnaret
 arti q̄ q̄s dicit iuuenē aial. **Adolescēs** q̄ excessit ex puencia. **Item** inuenit iu
 nus s̄b̄m̄ p̄p̄rium viri z mēlis. **Ab** adolescēs dēd̄ uat̄ adolescētū. **Senex.** i.
 annosus. z mouet. hic senex vir hęc senex mulier. z h̄z senum in gr̄o p̄li acti cēt
 p̄z subst̄tātiū. **Uñ** apud **Comicū.** **Nat⁹** in excellis rectis. carta ginis alte.
 Descripti mores hoim̄ iuuenūq; senūq;.

Credo gradus summus collatis cōnumerādos

Si gradibus summis fiat collatio. debet

Rebus in excessis excedēs p̄icipare

Congrua nō est hęc fortissimus est leo lyncū

Hic deniq; vult docē quo pacto vtemur gradib; p̄p̄tionis potissime q̄nō
 suplatiū. **Et** p̄legit text⁹ dupl̄. vno mō sic. in p̄p̄ia p̄p̄tionē res excedēs z
 res excessa p̄ueniēt in p̄p̄ietate significata p̄ p̄p̄tū z suplatiū. z h̄ vult
Alexāder cum d̄r. **Credo** grad⁹ summos z h̄m̄ h̄ac lecturā hęc p̄p̄tio inep̄
 ta est. **Ethiops** ē albissim⁹ hoim̄. s̄l̄r z hęc d̄ est melior diabolo: q̄ nec res cō
 paratiū nec res suplatiū p̄uenit rei excedētī. **Altero** mō sic legi p̄r. q̄nūq; q̄
 fit p̄p̄tio vel loquutio p̄ suplatiū suplatiue tenētū. s̄ q̄n̄ regit ḡn̄ tū res exce
 dēs z excessa p̄ueniēt in specie vel natura specifica. h̄ est crūt vni⁹ speciei. p̄p̄e
 rea hęc imp̄p̄a loquutio. h̄ est fortissim⁹ asino: q̄ illa p̄p̄tio fit q̄d̄ homo
 sit asin⁹. z hęc mō oratio text⁹ **Leo** ē fortissim⁹ lyncū. est imp̄p̄a quia leo et
 lynx nō sunt vnus speciei. sed illa est p̄p̄ia. **Salomon** est sapientissim⁹ ho
 minum. z h̄ cōgrua in textu valet id quod p̄p̄ia. **Sciēdum** p̄mo q̄ z duplex
 est p̄p̄tio sc̄z p̄p̄ia. z est: q̄n̄ res excedēs z excessa p̄ueniēt in p̄p̄ietate signifi
 cata per compatiū z suplatiū: vt leo est fortior asino. leo enim est fortis et
 asinus est fortis. **Alia** est comp̄tio imp̄p̄ia sc̄z quādo res excedens z ex
 cessa non p̄ueniēt in p̄p̄ietate significata p̄ p̄p̄tū z suplatiū. vt hęc ē ma
 la comp̄tio. homo est sapiētior asino. q̄ sapiētia non p̄uenit brutis sed homi
 nibus s̄n̄. **Similiter** hęc. deus est melior diabolo. est imp̄p̄a: quia diabol⁹
 non est bonus. **Exemplum** de suplatiū: vt homo est sapiētissim⁹ asinorum.
Secundo fit comp̄tio imp̄p̄ia quādo res excedēs z excessa non participāt
 in natura specifica: vt leo est fortissimus lyncum. **Unde** p̄z q̄ ad p̄p̄tionēz
 p̄p̄iam duorequiruntur que iam dicta sunt. **C** **Secundum** secundo q̄ sc̄d̄m
Philicianum omnes gradus p̄nt pro se mutuoponi. **Primo** positū us pro cō
 paratiū: vt in psalmo. bonum est sperare in d̄no q̄ in p̄ncipib; id est melius.

Siliter positiu' ponit p suplatiuo. **U**t saturnia magna deary. i. maria. scdo
 compatiu' loco positiu' z ille mod' est frequēs a pō oratores: vt rogo te de
 his nouitatib' q' illic sunt facias me certiore. i. certū **D**e hac re facit' sum cer
 tior. i. cert'. **A**lexāder macedo corp' habet im becillius. i. ibecille. **S**ilr' ppari
 u' ponit loco suplatiu: vt fides spes z charitas. maior hoz' charitas. i. maria
 hoz' charitas. **S** hęc ppario est rarissima. **A**lic' tñ frequētius repiunt. **S**upla
 tiu' etiam ponit ppositiuo: vt ditissim' homo. i. valde diues. **S**cedū q' de
 suplatiuo daf talis doctrina. **Q**uādo cūq' suplatiu' ineptā z rediosam hz pro
 lationē. tūc pro suplatiuo debet poni positiu' cum ha duerbio maxime loculo
 perlatiu'. **U**t dicēdo **H**onora bilissim'. **I**ncuperabilissim'. **D**emora bilissim'
 rediosam hnt plationem. **I**deo dicēdum est maxime **H**onora bilis **D**emo
 rabilis. **U**t hoc ē maxime memorabile facin' id ē memora bilissimū **N**os
 tādum scdo q' quilibet grad' compatiu' habz quosdā dōnes q' sibi pprie ad
 iungūt. **P**ositiuus em' iungit cum per pro valde: vt **P**erbon' pergrat'.
 periuicūsus perliberalis id ē valde iucūsus valde liberalis. **S**cdō cū pze pro
 valde **U**t pze diues pze potēs pzeclar'. z sic de alijs. **T**ercio ponit cum istis di
 ctionib' rātū quātum **U**t plerq' sunt rātum fatui qntū abundāes. **Q**uar
 to iungit cum illis dōnib'. **I**mprimis appme admodum positis p valde
Ut **I**mprimis potēs id ē valde potēs. **A**ppme nobilis. i. valde nobilis **A**d
 modum diues id ē valde diues. **C**ompatiū' vero adiungit his dōnib' lon
 ge multo positis p valde. **E**xemplum pmi **U**t **P**er' est **P**aulo lōge melior
Dulto pzeior. z sic de alijs. **S**cdō modo **C**ompatiū' iungit cum istis dōnib'
 bus tam p rātum. quam p quātum. **U**t iste est tam liberalior quam ditior.
 id est iste est tāto liberalior quāto ditior. **S**z suplatiu' cum q' pro valde. **U**t
 q' pprime loquur' est petrus. q' breuissime veniam ad vos. qm libereissime id
 agam tuo adiutorio. qm p quātum ponit cum positiuo z nō suplatiuo **S**cdō
 suplatiu' ordinat cum his dōnib' facile z quisq'. **U**t **P**er' est omniū facile
 primus. facile id est in dubie. **I**te sapiētissimi' quisq' hoc facēt. i. vnusquisq' sa
 piēs. **E**t illa distributiua omnis z cunctus adiūgnit' positiuus. vt oēs boni.
 cuncti sapientes. **S**uplatiu' etiam ponitur cum istis dōnibus. **D**ulto z
 longesicut ponuntur cum comparatiuo

Sequitur Quartum Capitulum.

Ca^m q^m est de
 gnib' noim.
 Et p p r ab gñales

In quātum potero de noie qualibet in quo
 Donatur genere pñs est cura docere

Istud est quartū capitulū in quo a uoz deterniat de generib'
 noim. **E**t distinguit istud capitulum in regulas gñales. z spāles. gñales in
 cipiūt ibi. **S**ed qz pserum. **S**peciales ibi **S**ic tibi nomē in a. **P**onit ergo p
 mo intentū suū dicēs. **I**n hoc capitulo deterniādum ē de generib' noim in
 quātum fuerit mihi alexādo possibile. **I**n hoc ostēdit difficultatē. p p multā
 plicitatē noim z diuersitatē geney. **P**ro q' nota q' gen' quicq' modis pno
 scit **P**rimo ex significatione. vt noia scātia masculos sunt gñs masculi. **E**t
 noia